4ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 714 Կ. ՊՈԼԻՍ ՕԳՈՍՏՈՍ 29/11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1903 ՈՒՐԲԱԹ 19 ՋԷՄԱԶԻԼԷ ԱԽԷՐ 1321 — 29 ԱՂԷՔՍԱՆՈՍ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՐԾԻՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պաղչէ Ալի Ֆաատէթ, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն արուիր։

Մանկական Էֆքիար

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱԴԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یوی وسیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی : اوهانس فرید
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Դաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	13 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղուռշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Մեծ Տէրութիւնք խաղաղութեան կը ցանկան։ Իրենց առաջին հոգը եղած է ամէն միջոց ի գործ դնել, ամէն գուռ գտնել խաղաղութիւնը պահպանելու համար. իրենց արդի իսկոյթը խաղաղութիւնն է, ինչպէս հարիւր տարի առաջ իրենց իսկոյթը պատերազմն էր։ Նաբոլէոնեան ամբողջ շրջանի միջոցին։

Վաճառականութիւնը իր անթափանցելի ցանցով պաղած է Տէրութեանց խորհուրդները։ Վաճառականութիւնն է որ կը տնօրինէ իրողութիւնները, և միջոց կը ծռուցէ ազգերու եղբայրացութեան, ցեղերու միութեան, և Տէրութեանց մէջ խաղաղութեան։ Դաբերու ամէն մեծ շրջաններու վրայ մանաւոր ոգի մը կայ որ կը սնանի, և մարդիկ այդ ոգիին սեւեռելով իրենց աչքերը, անոր ներշնչումներուն կը հետեւին։ Արդի ժամանակներուն ոգին վաճառականութիւնն է, երկինքն է, մեծաղն է, երբեմն անարդ համարուած նիւթին են, որոնք մեծամեծ հաղորդներու մէջ մեր եւ կերպարանքի գալով, առեւտրական հրապարակներուն վրայ կը յատկանշեն ազգերու ճարտարական ոգին, հնարամտութիւնը, աշխատասիրութեան չափը և մտաւական պայմաններուն հանգամանքը։ Նոյնպէս պէտք, արուեստական պայմաններ ա՛նքան կը դժուարացնեն այսօր ազգերու ապրիլը եղանակը որ Տէրութիւնք ամէն բանէ առաջ իրենց կառավարիչներուն դերագոյն շահերը կը համարին այն զանազան դիւրութիւնները, զորս կարելի է միջամտութեամբ և ուրիշ միջոցներով վայելել տալ իրենց ցեղակիցներուն մ։ Արեւելքի զանազան կողմերը։ Պէտքերը կը շատնան, միջոցներ պէտք է ստեղծել։ Մտաւորականները կը բազմապատկուին, հայ պէտք է ճարել նոր եկողներուն։ Բնակիչները կ'աւելնան, հողերը կը պակսին, գաղթավար պէտք է հայթայթել աւելորդ հպատակներուն, և չահասանները անոնց ապրուստին համար։ Եւ ամէն Տէրութիւն քիչ թէ շատ ունի այս հոգերը։ Ռուսիոյ ահագին տարածութիւնը կը բաւէ դեռ միլիոններով նոր բազմին սեղմուելուն համար, բայց այսօրուան Մուժիկը, ռուս գիւղացին, 30-40 տարի առաջուան Մուժիկը չէ։ անոր պէտքերը կ'աւելնան, ճարակը հետզհետէ կը նրբանայ, ճեռակ հացին նախապատրաստումը, առատ մսին առասպիկը, ֆրաքի, ըրտէնկոթի, բալթայի նորաձեւութիւնները, հետզհետէ անոր մէջ ալ մուտ կը գտնեն, և կառավարութիւնը կը պարտաւորուի իր քաղաքականութիւնը այնպէս մը անօրինել որ կարելի ըլլայ երկարաւէ խաղաղութիւն տպահովել, և ճարտարարուեստի, երկրագործութեան պայմանները դիւրացնել։ Աշխատութեան տարիները բազմապատկել իր հպատակներուն նորագոյն պէտքերուն, և առնցմէ առաջ եկած զգացումներուն այժ տալու համար։ Զարը ինքնին հարկ կը տեսնէ արօրին եռեւը անցնիլ իր ժողովուրդին աշխատասիրութեան և հողային ճարտարութեան եռանդը և գործունէութիւնը նուիրագործելու նպատակաւ։ Վիլհէլմ Կայսրը իր Գահակալութեան առաջին տարիներէն իսկ ըմբռնեց գերման ժողովուրդին ապագան վաճառականութեամբ երաշխաւորելու հարկը, և առեւտրական հայայ նաւատորմի մը հիմունքը դրաւ, և գաղթավայրերու և արտասահմանի շահասաններու հաստատութեան կողմը դարձուց իր բազմաբեղուն մտքին բոլոր բոլանդակ գործունէութիւնը։ Վիլհէլմ կայսեր իմաստասիրութիւնն ալ կրօնական ջերմեռանդութիւնն ալ, քաղաքական իմաստութիւնն ալ այս նպատակին յառեցան — ապահովել հաստատուն առեւտրական դեռին մը իր հպատակներուն համար, որոնց թիւը երթալով կը սաստկանար։ Եւ երբ կատարելապէս հասաւ այս նպատակին, ուրեմն ինչպէս կարելի է ենթադրել թէ Գերմանիա իր վաճառականութեան զարգացման նպաստաւոր կարգադրութիւններուն վնաս հասցնող ուռ է քաղաքական տնօրինութիւն մը ընէ այսօր, այսինքն, Ռուսիան վիրաւորէ՞ հակառակելով անոր հասանցման Մանչուրիոյ մէջ, Ճարտի վերացական շահերը պաշտպանելու իսկելով, երբ մանաւանդ շատ աղէկ գիտէ թէ ռուսական Մանչուրիոյ մէջ ամէնէն աւելի առեւտրական գործ տեսնողները ապահովապէս գերման ճարտարապետներն և գերման դրամագլուխները պիտի ըլլան, գերման ձեռներէցութիւնը պիտի ծաղկի, պիտի բարգաւաճի Զարին նորստացայ ժառանգութեան մէջ։ Որ ցարդ Մանչուրիոյ ապատ ասպարէզ դարձած էր աւարառութիւններու, չարագործութիւններու, աւազակութիւններու։ Ռուսիոյ առեւտրապէս ետ մնալն ինչ կը շահի Գերմանիա, մինչ փայլուն ապացոյցը մէջ տեղն է թէ Ռուսիոյ ճարտարական գործունէութենէն առաջին օգտուողը Գերմանիա եղաւ, մինչ Վիթէի ձեռամբ Ռուսիոյ ելմտական բարգաւաճութենէն առաջին շահողը Գերմանիա եղաւ, որ այսօր ռուսական հրաբարակները ողողած է գերմանական ճարտարութիւններով, գերման երկրագործական մեքենաներով և այլազան գործիքներով։ Ուրեմն Գերմանիոյ գործին կուգայ որ Ռուսիա արկածախնդիր քաղաքականութեան մը հետեւի, եւ պատերազմական պատրաստութիւններով զգոյշ անոր ներքին ճարտարական գործունէութիւնը։

Ֆրանսա, եթէ առեւտրով ալ չուզեր ընել չուզեր թէ Անգլիացիք և Ամերիկացիք պէտք է իրենց փորը քաշեն Ատլանտեանին ջուրերը՝ տակի ցամաքը մէջտեղ հանելու ատիճան, այլ իրենց բարոյական ուժերը միացնեն յօգուտ առեւտրական և արուեստական զարգացման։ Եւ առեւտուրի, դրամի մարդոց ձայնը այսօր չատ աւելի լսելի կ'ըլլայ դիւանագիտութեան խորհուրդներուն մէջ, քան արհեստէն եղող մեծ քաղաքագէտներուն բանախօսութիւնները և բանակցութիւնները։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԻԱՍԵԱՆ

ՎԱՐԺՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՅՆԵՐ

Վարժուհիներուն «անբաւական զարգացումը և բարոյական յատկութիւններուն աննախանձելի վիճակը» կը չքմեղացնէ Տիկին Նայման, առարկելով թէ «անոնց գլխուն տեղացնելէ առաջ լուսանքներու և քանդիմանութիւններու տարափը», պէտք է խորհինք անմիջապէս թէ իրերու այս վիճակին անմիջական պատասխանատուութիւնը որո՞ւ վրայ կ'իյնայ»։ Պէտք է գիտնալ ոչ, պատճառ մը չի կրնար արդիւնք մը թերութիւնը արդարացնել, անանկ որ, կարենայինք հայտ աչքով նայիլ կարգ մը աղջիկներու, որոնք, իրենց կամ ուրիշի մը քանցանքովը, չա՛տ հեռու գտնուելով դասախարակութեան գործը վարելու կարողութիւններէն, մէջտեղ ինկած են տղայ կրթելու, բանե՛ր սորվեցնելու, որոնց վրայ նախ իրե՛նք չատ պէտք ունին որոճալու։

Մեկդի առնելով բացառութիւնները. որ վաղուց հինցած եռանդ մատնումը չեն ունեցած զարգացումի պէտքին, — ինչպէս անցողակի անդրադարձայ առ կէտին, նախորդ յօդուածով մը, — և բաւականացած են տարիներով նոյնը պահելով իրենց մտաւոր կարողութեան ատիճանաչափը, մինչդեռ ո՛չ մէջ բան կրնար արդելք ըլլալ իրենց, դէպ գաղափարին հասնելու համար, եթէ երբեք իրենք ի՛րապէս գաղափարական թելադրանքովը գործողներ են։

Ու աս պարագան ալ իր պատճառները ունի, զորս պէտք է աւելի մոտ դասախարակութեան գործին և դայն վարելու ըմբռնումին մէջը փնտռել, քան իրենց քովը։ Ու հոս է որ անոնց իրաւունքը վեր կը բռնուի, սակայն, պէտք է կրկնել, պատճառը ո՛չ մէկ առեն կ'արդարացնէ արդիւնքին թերութիւնը։

Անոնք պէտք չեն տեսած, հոգ չե՛ն ունեցած իրենց զարգացումին, որովհետեւ, կարող կամ անկարող միշտ միեւնոյն ատիճանով վարձատրուած են, և ածանը փնտռելու դրութիւնը մեր ամէնէն վատթար փիլիսոփայութիւններէն մէկը եղած է միշտ։

Ասոր միացած է նաեւ Ուսումնական կոչուած խորհուրդի մը հաւկիթ ածելու պէս վարժուհի պատրաստելու ուսումնական (!) խորհուրդը, և քերականութիւն մը լմնցնող աղջիկին ճիաէն ուսուցչութեան վկայական մը կախելու խղճալի ժրաջանութիւնը, անանկ որ այսօր մեր վարժարանները մինչեւ բերանին լեցած են ուսուցչուհիի նմանելէ չատ հեռու աղջիկներով, որոնք, — ո՛վ անգութ հեղնութիւն, — կոչուած են... դաստիարակութեան գործը վարելու։

Ինչ կ'ընեն անոնք, ի՛նչ գործ կը տեսնեն։ Պա՛հ, ոչի՛նչ։ Իրենց սաներուն հետը կ'խնան կ'ելան, կը գլտորուին, խղճալի վիճակի մը մէջը, անոնց հանդէպ առնելով դերը աւելի անտեսուհիի մը, քան թէ, ուսուցչուհիի, ու աս ամէնը, չնչի՛ն, ողորմելի գումարի մը փոխարէն։

Իրա՛ւ, մեղք է անոնց, պէ՛տք է արդահաւել իրենց վրայ, բայց ագ վիճակն ալ երբեք մխիթարական չէ՛ մեզի համար։

×

Պէտք է սակայն ըսել թէ, աս վիճակին ամբողջ պատասխանատուութիւնը իրենցը չէ՛։ Իրենք միշտ ցաւի՛ն տեսագիտականները եղած են, և, չա՛տ անգամ իրենց կոչումին հի՛մնովին անյարմար ջոլութիւններ, և, անխարեռուրդ ձեռք մըն է որ միշտ քաշելիորդը եղած է անոնց, դարբնելով դաստիարակութեան մեքենային համար գործիքներ, որոնց ամբողջութիւնը հետզհետէ դէպ ի աւերումը դիմած է, անոնցմէ մէկ մեծ մասին անշնորհքութեան հետեւանքով, որովհետեւ, դէշ գործիքներու մշտական գործմամբ և գործակցութիւնը միւսներուն հետը, միշտ խանգարած, յուսերջած և աւրած է զանոնք։

Ի՞նչ է սակայն պատճառը քոլոր ասոնց։ — Շա՛տ որոշ բան մը։

Ուսուցչութեան տապարեզը անանկ մը կազմակերպուած ներկայացաւ, որ, դպրոցէ ելլող և գործի մը պարապելու փափաք ունեցող ամէն աղջկան ուշադրութիւնը ան կողմ յառեցաւ, և կրթական գործին հսկողութիւնը կոչուող Մարմինը, քիչ մը տարօրինակ հեռադամտութիւնով մը և հաճայակատար հիւրասիրութիւնով, իր դուռները լա՛յն բացաւ, ամէն անոնց, որոնք մուտքի արտօնութիւն կը հայցէին ան պարտէզն նեղս, ուր ի՛նչ ընելիքնին իրե՛նք ալ չէին գիտեր։

Ասա՛նկ, վիճէն վկայական մը կախուեցաւ անա՛նկ աղջիկներու, որոնք չատ անգամ անունին չիտակ գրել չէին գիտեր, — սոնք կասկածի անկարան ճշմարտութիւններ են, որոնց վրայ ա՛լ համոզում դոյացուցած է ամէն մարդ, — և իրենց մտաւորական զարգացումը չա՛տ հեռու էր տղոց բան մը կարենալ սորվեցնելու սահմաններէն։

Անոնք, ա՛նչափ խակ էին ու անպատրաստ զարգանալու և մտաւորապէս բարձրանալու, որ, տարբերնին դրպրոցէն դուրս դնելէ ետքը, քա՛յլ մը անգամ առաջ չի կրցան երթալ, և կազմեցին ասօրուան անորոյ ու անգոյն անբազմաթիւը, որ վարժուհիներու խումբն է։

Ուսանելիութեան աս պաճառին միացաւ նաեւ, խնդրանքէն աւելի մատուցումի մը ծնցուցած դժուարութիւնները, որով խեղճ աղջիկները իրենց զարգացումին վրայ մտածելու ժամանակ ունենալէ աւելի, ջանքերնին կեդրոնացուցին յայտ կերով դուրս գալ ան պայքարէն, զոր պատոն դնելու, անկիւն մը տեղաւորուելու, և չատ անգամ ողորմելի գումարով մը թապարկելու խնդիրը կը հանէր իրենց դէմը։

Ու անոնք եղան ան դասակարգը, զոր ասոր ունինք մեր առջեւը, — ողբալի, գթացուելիք, անմեղ դասակարգը վարժուհիներու։

×

Ի՞նչ են վարժուհիները ասօր։ Իրենց պաշտօնին ու դերին իրապէս գիտակից ու վայել կացութիւն մը կը ներկայացնէն։ — Երբեք։ Հնդհակառակը։ Ա. նոնց դասակարգը զուարթալի ու բաւական ծիծաղաշարժ հանգամանք մը կը ներկայացնէ իր ընդհանուր ու ամբողջական գիծերուն մէջը։

Վարժուհին, — սահմանումին ընդհանուր առումովը, — թերուս, թեթեւաքաղաց, յաճախ չա՛տ խմատակ, ու գերազանցապէս ծիծաղաշարժ արարած մըն է, որուն հանդէպ կարելի չէ՛ լայն խնդալ մը զսպել։

Անիկա, ձեւամոլ (maniérée) չափուած-ձեւուած, կաղապարական, ոգեպի ընկերային ու բարքի-վարքի յօրի ձեւերը այլասերած տիպար մըն է, որ ուրախացուցիչ ոչ մէկ geste ունի իր վարմունքի ու ապրելու ձեւին ամբողջութեանը մէջը։

Ճաճախ խալիկ, թափթփած, խեղճուկ, ողորմելի արարած մըն է ան, դեռ ապայ, անգիտակից, կեանքի երեւոյթներուն ու ձեւերուն հանդէպ կոյր մը, ո՛չ մէկ տեսակէտով համապատասխանող իր դերին, և որ իր կոչտ ու սնամէջ միջուկը զարդարուն ու խաբող ձեւերով քօղարկելու ճիգովը կը տառապի։

Դերազանց ծիծաղեցուցիչ մըն է ան, արտասովոր ունայնամիտ մը, ու անսանման թեթեւասլիկ մը, որուն ամբողջ մասնագիտութիւնը կոտրտուքի անզուգական ամբաղդատելի կերպով ծիծաղաշարժ ձեւակերպութիւններն են։ Անիկա յաճոյ դերակատարն է՝ խօսուածքի, խնդուածքի, ու շարժուձեւերու կապկային ծամանութիւններու, որոնցմով մնապարծօրէն կը սուն-

---

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ 222

ԿՆԱՌՈՏ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

ԶԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Է.

Շարամով չէր ուզեր ձեռքէ փախցնել այս առիթը զոր եղական կը նը-կատէր, մատաղ տ'Ամօրիօի նման աչխարհի հպացում ազդող դեղանի կին մը ձեռք անցնելէ ետք, ինչո՞ւ չներկայացուր անոր և ինչո՞ւ չվայելեր անոր հետ խօսակցելու անփոխարինելի հաճոյքը։ Եթէ այս բարեւրիկ երանութենէն զրկուեր՝ ի՞նչ պիտի արժէին իր միլիոնները։ Մէկ երկու ժամէ ի վեր յաջորդաբար խմած ըմպելիները կը զրգռէին տկար եռեւակայութիւնը մաղրած ամուսնին որ կաղի յորդ լոյսին տակ դիտելով աւազակուհին զէրուան արդուզարդը՝ ալ աւելի կը հմայուեր և չէր կրնար սանձել ինք զինք։

Աւազակը կը կռահէր հանքաւէրին զգայումներն ու ընկերուհին նկատմամբ մնացած դիտումները ու ներքնապէս քիթին տակէն խնդալով կը շարունակէր չռապել մտացածին գովեստներ ու անէքմոտներ որոնց մէջ միշտ անմատչելի կուռք մը կը նկատուէր մատաղ տ'Ամօրիօն, որ սակայն հակառակ իր անսպառ հարստութեանը, մերթ փոխառութիւններ ընելու հարկին մէջ ալ կը գտնուէր։

Շարամով այլ ևս չկրնալով ինքզինք զսպել, անբացատրելի զրդռումով մը գաւաթները լեցնելով,

—Կարելի՞ չէ՞ որ հիմա ներկայանէք դիս տիկնին, ըսաւ, հաւատացէ՛ք ե-բախտապարտ պիտի մնամ ձեզ։

—Ո՜հ եթէ ինձ մնա՞ր, անմիջապէս կը գոհացնէի ձեր այդ փափաքը, պատասխանեց աւազակը, բայց անպատեհ է կարծեմ և բարեկամութիւն ըրած պիտի չըլլամ այսպէս հապճեպով գործելով. հիմա եթէ կարելի ըլլայ իսկ զձեզ ներկայացնել իրեն, մէկ երկու խօսք միայն պիտի կրնաք փոխանակել և առիթ պիտի չունենաք հիմնական տեսակցութիւն մը ընելու հետը, ասանկ պարագաներու մէջ ամէնէն դրական միջոցը համբերել և յարմար առիթի միայն սպասելն է։

—Բայց ես այս տեղ հիւր մարդ մ'եմ, ըսաւ Շարամով, անգամ մ'ալ օ՛ւրիկ պիտի գանեմ ասանկ յարմար առիթ մը, որ թէ՛ դուք և թէ՛ տիկինը իրարու հանդիպիք։

Աւազակը համոզուելով կեղծելով,

—Իրաւունք ունիք, ըսաւ, բայց մերժումէ մը կը վախնամ։

—Այնչափ քաղաքավար ու աղնուական կին մը՝ կը կարծէ՞ք որ ձեր ներկայացուցած մէկ անձին հետ տեսակցելու մերժէ։

—Ներեցէ՛ք, պարոն Շարամով, շեշտեց աւազակը, սխալ հասկցաք, նպատակս այդպէս ըսել չէր, մինակ կը վախնայի որ տիկինը իր սովորութեան հետեւելով պաղ ընդունելութիւն մը կ'ընէ ձեզ, բայց կեցէ՛ք քիչ մը էնթրիք պիտի դարձնեմ ես, ուրիշ կերպ պիտի ներկայացնեմ։ Եւ այս ներկայացումը ընելու համար պէտք է որ մեկնելու պատրաստուինք։

Աւազակը անմիջապէս կանչեց կարսօնը ու հակառակ Շարամովի ընդդիմութիւններուն հաշիւը մարքելով, ըսկսաւ մեկնումի պատրաստութիւններ տեսնել։ Հանքաւէրն ալ իրեն օրինակին հետեւեցաւ։ Աւազակը հրաժեշտ առնելու համար դէպ ի Մատամ տ'Ամօրիօի նստարանը ուղղուեցաւ, ուր ծայր ատիճան փափկութեամբ ու յարգական ձեւերով խոնարհելով անոր առջեւ, սկսաւ կորտուիլ ու ծնգծնգումներ ընել։ Աւազակուհին միշտ գինքը ծաղրելի ծանելով բայց կենցաղագիտական չարժուձեւերու մէջ բնաւ չթերանալով բարեհաճեցաւ մէկ քանի խօսք փոխանակել աւազակին հետ, որ ժպտուն դէմքով մը հանքաւէրը ականջ ընելով անկէ լսուելու ատիճան բարձր ձայնով մը։

—Երախտապարտ պիտի ըլլամ, ըսաւ, եթէ թոյլ տաք ինձ որ ձեզ ներկայացնեմ արուեստքի բարեկամ մը, Պաքուցի Պ. Շարամով որ անաղին քանակութեամբ նաւթահորեր ունի ու տարիէ մը ի վեր Բարիզ կը բնակի։

Հանքաւէրը որ չնկերէն քիչ մը հեռու կեցած սրատարով կ'սպասէր, աւազակին թոյ ներկայացումը լսելէն անմիջապէս ադին դարձաւ ու ճաղատ գլխովը խոնարհեցաւ տիկինին առջեւ։

—Շատ ուրախ եմ Պ. Շարամովի ծանօթանալով, ըսաւ Մատամ տ'Ամօրիօ, իրմէ լսպասուած դիւրահաղորդութեամբ մը, ես արդէն լսած էի իր համբաւը և դեռ չներկայացուած՝ կը ճանչնայի զինք։

Եթէ աշխարհի ամէնէն մեծ երջանկութեան արժանաւոր, այնչափ պիտի չերճուէր Շարամով, ամբողջ Բարիզը իր վրայ հիացնող կին մը ճանչնա՛ր զինք, իրմով զբաղէ՛ր, խելք չէր կրնար հակցնել այս պարագային և թեւեր առած կը թռչէր։ Ուստի կնամեծարական չեշտով մը.

—Ի՞նչ բանի կը պարտիմ արդեօք այդ բարեբախտութիւնը, ըսաւ։

Տիկինը թեթեւ մը ժպտելով,

—Բնական միտում մը ունիմ, ըսաւ հանքային խնդիրներու նկատմամբ, ասոր համար մեծ հետաքրքրութեամբ կը կարդամ հանքային հրատարակութիւններն ու տարեցոյցները որոնց մէջ շատ հանդիպած եմ Շարամով անունին և ուրախ եմ որ պատիւ կ'ունենամ անոր հետ ծանօթանալու։

—Զափազանց կը պատուէք զիս տիկի՛ն, ըսաւ հանքաւէրը ծաղրելի ըլլալու ատիճան կատրտուելով ու դիւրաթիւք ըլլալու ծիծաղելի ճիգեր ընելով. իրաւ է որ, այս անակնկալ բարեբախտութեան արժանի չեմ տեսներ դիս։

Տիկինին հրաւէրով երկուքն ալ նստան, ու աւազակը երեւոյթները փրկելու համար ժիւլիէթի ընկերացող երիտասարդին հետ ալ մէկ քանի խօսք փոխանակեց։ Աւազակուհին անդրադառնալով գործած սխալին վրայ. իրեն ընկերը ներկայացուց իբր ամենամօտ ազգականը և այսպէսով խիստ դգուշաւոր տեսակցութեան մը սկսան։

—Ո՞ւրչափ ատեն է որ մեկնած էք Պաքուէն հարցուց տիկինը Շարամովի՝ որ քթինքով մը,

—Տարի ու կիսու կը մօտենայ, ըսաւ։

—Ինչպէս կը գտնէք Բարիզը, կրկնեց տիկինը, կը յուսամ որ դոհ մնացիք մեր քաղաքէն։

—Ո՜հ Տիկին, Բարիզէն դժգոհ մնալու համար մարդ ընաւ ճաշակ ունենալու չէ, պատասխանեց հանքաւէրը, ասանկ հիանալի քաղաքէ մը ո՛վ կրնայ բաժնուիլ, հիմա մանաւանդ որ ձեզ ծանօթանալու պատիւն ալ արժանացայ, ա՛լ աւելի մեծցաւ ալ քիս նուիրականութիւնը Բարիզի։

—Ո՜հ, շատ չնորհակալ եմ, պարոն, անկեղծաբար կ'ըսեմ որ ես շատ կը համակրիմ արուեստքներուն, որոնք պատուաւոր, ուշիմ, ընկերական ու համակրելի անձնաւորութիւններ են ըսաւ Մատամ տ'Ամօրիօ։ Ամերիկա ըրած ճամբորդութեանս ատեն արուեստքի ծովեզերեայ քաղաքներն ալ այցելած եմ և հաճոյքով կը խոստովանիմ որ մեծ հիւրասիրութիւն, ազնուութիւն տեսած եմ ամէնէն հասարակ մարդերու կողմէ իսկ։

—Մե՛ծ պատիւ կ'ընէք, տիկին, ձեր այս համարումը թանկագին է ինձ համար. յարեց հանքաւէրը հետզհետէ քաջալերուելով ու այսչափ սիրալիր նախաբանէ մը յուսալով որ վերջապէս ինք պիտի գերազանցէ Բարիզցիներն ու պիտի իրեն հպատակեցնէ հանրահռչակ տիկինը։

(Շարունակելի)

քայ ան, ու տակիկ հրճուեցնել կը թուի զինքը։

Աչքի առջեւ կը բերէ՞ք անգամ մը դաւառները պաշտօն վարելու, կրթութեան ու դատարակութեան գործը ծաղկեցնելու համար զրկուող աղջիկներուն վիճակը։ Եւ ուսումնասիրո՞ծ էք անոնց իսկական ինքնութիւնը։ Չեմ դիտեր թէ ի՛նչ գաղափարի կը բաղխէ, անոնց հանդիպելով, գաւառացին, որ բոլորովին տարբեր տեսութիւններով ողողուած է՝ հանդէպ կրթութեան պաշտօնեան։

×

Բայց քիչ մը մերկապարանոց յայտնութիւններ ալ պիտի ընեմ ես հոս, երբ չորս կողմէ կ'ուզեն հաւատալ ու կարծեցնել տալ թէ՝ վարժուհին իր կոչումին սէրէն մղուած է որ, կը դիմադրուէ ամէն տեսակ զրկանքներու, և հանդէպ իր դերին՝ գիտակից պաշտօնավարելու է որ ինքզինքը նուիրած է կրթութեան դաշտին մշակումին։

Դիտած էք որ վարժուհիները Պոլիս պաշտօնավարելէ ետքի՝ աչքերէն գաւառ երթալու է որ սնոված են։

Ու դիտէ՞ք թէ ինչ է պատճառը աս ընդհանուր մարմաջին։

Աչալուրջ ուսումնասիրութիւն մը՝ կրթական պաշտօնէութեան աս հատուածին կեանքին վրայ, երեւան պիտի բերէ որ, մեր դաստիարակուհիները, — որոնց մեծագոյն մասը կը կազմեն աղջիկներ, — ընդարձակ առպարէզ չունին հոս իրենց սիրային շահագործութիւններուն համար։

Մոռցայ ըսելու որ, — ու կը զգամ որ տակիկ վիրաւորող յայտնութիւն մըն է, — վարժուհին հիանալի սիրաբանող մըն է իր շուրջը աչքը խածած տղուն հետը, ու աս զբաղումը իր ամէնէն մեծ հաճոյքներէն մէկը կը կազմէ, քան իր դաստիարակուհի պարտաւորութիւնները։

Սանակ, հոս հոն գանուող ցանցառ բացառութիւններէ դուրս, վարժուհին գաւառ երթալու իր բաղձանքովը՝ իրեն նպատակ ունի հաւանականութիւնը դեղացի տղու մը շլացումին՝ իր քաղաքացիական հրապոյրներէն ու իր ձեռքը խնդրելը, ինչ որ անփոխարինելի երջանկութիւնը կրնայ համարուիլ իրեն համար։

Գաւառը, ջղերու տղաք կան, և հարստատ ու երիտասարդ վաճառականներ, չատ մը, պարբերաբար տեսած մարդիկ, որոնց աչքին՝ կինը, հրապուրել գիտցող կինը, — ու մեր վարժուհիները քիչ շատ յաջող հրապուրողներ են, — դիւթական հուրիի պէս բան մըն է։

Վարժուհին ամէն ուսումնասիրութիւն աս իսաւերու մարդոց արամադրութիւնները։

Ան քիչ մը կը ծեքծեքի, կը չփանայ ադ տղոց առջեւը, — որոնցմէ շատեր յանախ թաղական կամ հոգաբարձու կը դանուին, որով մեծապէս կը դիւրանայ իրենց յարաբերութիւնները, — մայրաքաղաքցի բռնաղբօսիկ հրապոյրներ կը բաշխէ քիչ մը շուրջը, և դժուար չըլլար իրեն՝ իր ցանցին մէջը ձգելը գաւառացի չոմս տղուն մէկը, որ զգլեցած նիզակին աս դիւթանքներէն, աչքին բան չերեւար, երջանկութիւնը, կեանքը, երանութիւնը տրիլ տեղ չգտնուեր, բայց եթէ քաղաքի ադ աղջկան տիրանալուն մէջը։ Ու վարժուհին՝ նպատակին կը հասնի։ Եւ ասիկա պզտիկ յաջողութիւն մը չէ՛ անոր համար, քանի որ, իրենին պէս ամէն տեսակէներով աննախանձելի վիճակ մը ներկայացնողի մը համար, քաղաքին մէջը, — ուր ամուսնութեան գործը ա՜նչափ դժուարացած է, — Էրիկ գտնալ՝ մանաւանդ հոս առնելու չափ դժուար դարձած է։

Աս իրողութիւններուն հաւատալ՝ քիչ մը դժուար կուգայ չատերու, սակայն, մտայն ուսումնասիրութիւն մը՝ անոնց արամադրութիւններուն վրայ, չուտով կը հաստատէ մարդը։

Ու մտածել որ, վարժուհիութեան հեռապատկերին ետեւը՝ աւելի ա՛ս տեսակ հաչիւներ գոյութիւն ունենալէ ետքն ալ, — քան նուիրումի, գաղափարական, զոհողութեան պէս բաներ, — անոր վիճակը չա՛տ լուսալիր կը ներկայացուի, և մեր աղջիկներուն վարժուհի դառնալու երեւոյթը՝ չա՛տ սրտաղդող։

×

Ահա վարժուհին հարազատ լուսանկարը, իր անխարդախ ու ոչ բռնազբօսիկ իսկականութեանը մէջը։

Անոնցմով կը յորդին ասոր մեր վարժապետները, կը խղդուին, կը չընչահեղին, և մա՛րդ չգիտեր թէ անոնց երեսէն կրթութեան ծառը ի՛նչ համեմատութիւնով մը կը վատասերի, եւ, օ՛ր օրի փտութեան կը դիմէ։

Կրթութեան Գործին ցաւն է աս։

Բայքայումը սկսած է անդամ մը, անվերականգնելի՛ կերպով, և մարդ փոյթը չուներ, որովհետեւ դարձը չա՛ս դժուար է, գրեթէ անկարելի։

Ասկէ զատ, մա՞նաւանդ, ատանկ բանով մը հետաքրքրո՛ղ չի կայ արդէն, որովհետեւ, մեր Կրթական Գործին մէջը, ամէն բան գլխուն ձգելու փիլիսոփայութիւնը կը տիրէ ամէն կողմ։

Ատանք իրենց կոստաբեր վնասներուն և ուեւքներուն թունալից սերմը կը ցանեն վարժարաններուն մէջը։ Եւ ադ սերմերը, ուռճալից բողբոջումով մը, մահացումը կը դիւրացնեն Կրթութեան Ծառին, իրարմէ ժառանգելով փտումի համաճարակը։

Իրենց առոյգ կենսականութեանը դարուներն, թարմ ու ծաղկաւէտ կեանքեր, իրենց կեանքո՛ւ ու վառվռուն փթթումին մէջը, կը խամրին,—հիւթեղ սերունդները, այսիկար պարտիզպաններու ձեռքովը։

Ու անգութ հեգնութիւնով մը, ադ պատժաբարտ ու վնասաբեր պարտիզպաններուն գործը յուսալից ու սրտապընդող երեւոյթ մը կը ներկայացուի։

Պէտք չի կա՛յ աս դիւդդիտական վնասակար ինքնախաբէութեան, իրերու ծանօթ դառնաւոիթ յոռութեանը հանդէպ։

ԵՆՈՎՔ ԱՐՄԷՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՌՈՒՍԵՐԸ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ.— Թղթատարական և հեռագրական ուղը ռուս պաշտօնատարներ մնայուն կերպով Թէհրանի ռուսական դեսպանատան տրամադրութեան տակ պիտի դրուին։ Այս նպատակաւ տարին 15,000 ռուբլի մէկ կողմ պիտի թողուի։

ՄԱՃԱՌԱԿԱՆ ՏԱԴՆԱՊՈՐ.—Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմս Բեչթա գնաց, ուր կը սպասուի նաև Պերլինի աւստրեւմաճառ դեսպան ֆօն Սէօճինի, մաճառ ազնուական մը, որ Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր անձնական մտերմութիւնը կը վայելէ ամենաբարձր աստիճանով, և բոլոր մաճառ կուսակցութիւններուն կողմէ իր և իր ընտանիքին ձայնն ալ լսելի կ'ըլլայ միւս։ Արդէն կայսրը Բեչթա է, և ասոնք կ'երթան Ն. Վեհափառութեան աշակցելու մաճառական տագնապին յաջող ելք մը տալու համար։ Առաջնորդ վարչապետ Խիւն Հէգէրվարի ամէն օր Կայսրէն կ'ընդունուի, բայց ոչ է բանաւոր լուծում մը չի կրնար առաջարկել։ Իբրեւ հաւանական Վարչապետ կը նկատուին արտաքին գործոց հռչակաւոր հանգուցեալ նախարարին որդին Կոմս Եուլիուս Անտրաշի, նախորդ վարչապետ Բօլօման Սէլ և երկրագործութեան արդի նախարար Մ. Տարանեի։ Բայց Բօլոութեան եուսանութիւնն և ա. Ա.Կ.Ա. համար խնդիր կ'ընէ, անիկա նոր զիջումներ միայն կը պահանջէ Աւստրիայէն։ Մաճառական ընդդիմադիր կուսակցութիւններուն մէջ սկսած է շատ մեծ ձայն ունենալ երիտասարդ մը, Մ. Ֆօրաբաս, որ յաջողցաւ մինչեւ իսկ յաղթել հռչակաւոր Բօլոման թիւսայի, Նամիլբաշի ընտրական շրջանակին մէջ։ Այս կայութեան մէջ շատ զօրաւոր մարդ մը պէտք է իր ձայնը մեծամասնութեան դէմ ընելու համար։

Բեքեր Լոյս ցաւ կը յայտնէ որ Մաճառաստանի այս կացութեան հետեւանքով, տուրքերը անկանոն կերպով կը գանձուին, մաճառանդ անուղղակի տուրքերուն գանձումը մեծամեծ դժուարութիւններու կը բաղխի։ Այս անել կացութեան դարման մը գտնելու համար միակ միջոցն է իրաւախոհութեան մը գալ Բօլոութեանններուն հետ, որոնք կը պահանջեն որ մաճառ բանակին լեզուն մաճառերէնը ըլլայ, քանի որ արդէն 47 մաճառ զօրագունդերուն կէսը մաճառերէն խօսող մարդիկ են։ Կը պահանջեն որ մաճառ սպաներուն թիւը աւելցուի, և հրամանատարներու պարտաւորիչ ըլլայ մաճառերէն խօսիլ Գերման, Սլօվաք, Սերպ, Վալաք, և Իրուաթ զինուորներուն։ Բայց դժուար է ընդունիլ Մաճառներուն այս տեսակ առաջարկութիւնները, որովհետեւ անմիջապէս նոյն բանը պիտի պահանջեն Աւստրիոյ մէջ Չեհերը և Լէհերը։ Ստորին Աւստրիոյ, Սթիրիոյ մէջ և այլուր հետզհետէ կ'աւելնան բողոքները Մաճառներուն յանկութիւններուն դէմ։ Աւստրիոյ քաղաքագէտներէն կարեւոր մաս մը կը պահանջէ որ անմիջապէս ի նիստ գումարուի Բայսարաթը ձայն բարձրացնելու համար Մաճառ պահանջումներուն դէմ։ Միւս կողմէ մաճառական ընդդիմադիր կուսակցութիւններն ալ իրենց առարկութիւնները կ'ընեն։

ՍԸՐ ԹՕՄԱՍ ԼԻԹԹԸՆ.— Ամերիկեան Բիլայլենի փառաւոր յաղթութենէն վերջ, կորիդլոս ցրուեցան անգլիական Հրիք Շեմրոֆները, Սըր Թօմաս Լիպթընի մրցող և յաղթահարող նաւերը, մինչ Բիլայլենս փառաւորապէս վար կ'առնէր իր յաղթական և հոմանկոծ առագաստները։ Խեղճ Ամերիկուհիներուն փափաքը փորերնին մնաց, որովհետեւ Սըր Թօմաս խօսք տուած էր կարդուիլ ա՜նոնցմէ մէկուն հետ, եթէ իր Շեմրոֆ Գ.ը առնէր այս անգամ յաղթանակը։

«Արդի ժամանակներու ամէնէն հզօր նախարար»ին դիրքը հետզհետէ կը գժուարանայ, և իր բարեկամներն իսկ, որոնք ոյժ տուին, քաջալերեցին և ծափահարեցին այս վերջին տարիներուս, հիմա կ'ըսեն.—«Զէմպրլէնի գործը լըմընցած է»։ Ինչպէս յայտնի է, գաղթային նախարարին նպատակը պետական դաշնակցութիւնն է, աւելի սերտ կերպով միացնել տիեզերքի բոլոր մասերուն գաղթավայրերը մայր հայրենիքին, մաքսային նպաստաւոր առանձնաշնորհումներու ձեւով։ Այսինքն, եթէ Բանատա կամ Աւստրալիա մէն մի հարիւրաւիսոր ցորենի համար 2 ֆր. մաքսատուն, ռուսական կամ ամերիկեան ցորենին մէն մի հեկտոլիտրի համար թերեւս ութ ֆր. մաքսի պիտի առնուի։ Անգլիոյ աղջիկներուն շնորհուած այս առանձնաշնորհումներով, Մր. Զէմպրլէն կը կարծէ թէ պիտի յաջողի ամրացնել Անգլիոյ և իր գաղթականութեանց միջեւ կապերը, որոնք կ'սկսին թուլնալ։ Ինչ անցաւ դարձաւ հիմա։ Անգլիական ժողովուրդին սուսաբ մեծամասնութիւնը որոշապէս կը հակառակի մնունդի առարկաներուն եւ նախնական նիւթերուն վրայ ամէն տեսակ մաքսատուրքի։ Որովհետեւ, մասնաւորապէս նպաստաւոր մաքսեր կարենալ հաստատելու համար, նախ պէտք է սկսիլ օտար արտադրութիւններուն վրայ մաքսեր հաստատել, որոնք այսօր գոյութիւն չունին։ Եւ որովհետեւ անգլիական գաղթավայրերը մնունդի վերաբերեալ առարկաներ եւ նախնական նիւթեր միայն կ'արտադրեն, եւ ոչ թէ ճարտարարուեստական առարկաներ կամ պատրաստ վաճառքներ, Մր. Զէմպերլէնի ուզած պետական մաքսային միութեան մը գաղափարը իրականութիւն չի կրնար դառնալ։ Միւս կողմէն օտարներէն նկրածուած ճարտարական վաճառքներուն մաքսերը, բայց գաղթավայրերը, որոնք այդ տեսակ վաճառք չեն արտադրեր, ու է օգուտ պիտի չունենան անոնցմէ։ Մր. Զէմպերլէն պիտի ընդունի՞ արդեօք իր սխալը։ Իր բարեկամները կ'ըսեն թէ միտքէն ատանկ բան չանցընէր, եւ պիտի շարունակէ առաջ քշել իր անկարելի գործը։

Արդէն ըսինք թէ ինչպէս պառակտեց բուն իսկ իր կուսակցութիւնը, ի՛նչպէս իր թերթերէն մէկ քանին մինակ թողուցին զինքը։ Զարմանալի չէ, իր բարեկամներուն մէջ կը գտնուին ոմանք որ դուրս ելնելու դուռ մը կը փնտռեն, առաջարկելով որ կառավարութիւնը Արքայական Ծանձնաժողով մը անուանէ, որ պաշտօն ունենայ քննել մաքսային ծրագրին օգուտները և վնասները։ Այս տեսակ յանձնաժողովի մը անուանումը ծրագրին լքումը կը նշանակէ պատուաւոր կերպով, և Մր. Զէմպրլէնի առիթ կուտայ առանց իր դիրքը խախտելու լքանել իր ծրագիրը։ Բայց կ'ըսուի թէ Մր. Զէմպրլէն չուզեր և պիտի չարունակէ պայքարիլ։ Այս ամսու վերջերը, վարչապետ Մր. Պալֆուր քաղաքական մեծ ճառ մը պիտի արտասանէ Շեֆիլտի մէջ։ Պիտի պարզէ իր դիրքը Մր. Զէմպրլէնի ծրագրի մասին։ Անհամբերութեամբ կը սպասուի այս ճառին, որովհետեւ գրեթէ անմիջապէս առաջ պիտի բերէ նախարարական տագնապ մը, կամ յոյժ զգալի փոփոխութիւն մը գաղթային նախարարին ծրագրին մէջ։

ՌՈՒՍԻԱ.— Սեվաստոպոլի և Սալթայի միջեւ էլեկտրական թրամուէյ մը պիտի հաստատուի։

*** Երկրագործութեան նախարարը թէնիշեվ իշխանուհին հաստատած մրցանակներով երրորդ մրցում մը բացած է երկդասեան երկրագործական տարրական դպրոցներուն համար լաւագոյն դասագրքին համար։ Այս մրցանակները երկուք են, մին 1000, միւսը 300 ռուբլի։ Նախարարը կ'աշխատի նաեւ ամերիկեան սեխ մշակել տալ Սարաթով գաւառին և եւրոպական Ռուսիոյ ուրիշ գաւառներուն մէջ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՎԻԵՆՆԱ, Սեպտ. 9.— Խորհրդարանական Իրաւարար Համաժողովը քանի մը առաջարկներ ընդունեց Լա Հէյի Իրաւարար մնայուն Ատեանին և Իրաւարար դատարաններու հաստատման նկատմամբ։ Եւրոպ վիճաբանեցաւ Անգլիացի պատուիրակներուն սա առաջարկին վրայ թէ Մեծ Տէրութիւնները նոր Դեսպանախորհուրդ մը գումարեն, զէնքակեցութեան խնդրոյն վերայ խորհրդակցելու համար։ Իտալացի պատուիրակներէն Մ. Զիքօդդի ոյժ տուաւ անգլիական առաջարկին, վերհանելով Եւրոպայի բոլոր երկիրներուն մէջ աստիճանաբար զէնքնկեցութեան հարկը։ Իրիկունը քաղաքապետ Մ. Լուէգէր ընդունելութիւն մը ըրաւ Համաժողովին օտար պատուիրակներուն։ Ներկայ էին վարչապետ Մ. Բէօրպէր և Հարդէլ ու Բիլդաք նախարարները։

—Խորհրդարանական համաժողովը որոշում մը ընդունեց որով կ'առաջարկէ գործադրել Լա Հէյի իրաւարարութեան Դիւանախորհուրդին որոշումը։ Քուէարկեց նաեւ Ռումէն պատուիրակներուն առաջարկած մէկ որոշումը, որ է դեսպանախորհուրդ մը գումարել ի նպաստ միջազգային իրաւանց։ Եւրոպ աստրիացի պատուիրակ Մ. Ռէվաքովսքի յանձնարարեց բոլոր միջազգային օրէնքները մէկի ամփոփել։ Որպէ վերջ, համաժողովը որոշեց յաջորդ անգամ 1904ին գումարուիլ Ս. Լուիի մէջ (Միաց. Նահանգներ) Համաժողովը փակուեցաւ։

—Ֆրանց Եոզէֆ Կայսր Բէչթայէ Վիեննա դարձաւ։

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Կը հերքուի այն լուրը թէ Նիշի մէջ ձերբակալուած սպաները ազատ թողուած են։

ԲԷՅԹԱ.— Ֆրանց—Եոզէֆ Կայսր ներկայ պիտի գտնուի ազնուական ռազմափորձերուն, որ Կալիցիոյ մէջ տեղի պիտի ունենան։

ՎԻԵՆՆԱ.— Մեծ կոչունք մը տրուեցաւ ի պատիւ խորհրդարանական իրաւարար Համաժողովին օտար անդամներուն։ Վարչապետ Մ. Բէօրպէր գեղեցիկ ճառ մը արտասանելով, շաւաղուեց տիեզերական խաղաղութիւնը։ Այս ճառ ջերմապէս ծափահարուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Խահուէի բովանդակ բերքը ձեռք անցընելու նպատակ ունեցող ամերիկեան Սէնտիքային կազմութեան հակառակ, գիներուն բարձրացումը չկրցաւ շարունակել։ Գիները երէկ 2 միութիւն ինկան և տկար են։ Փոխանակագրի հրապարակը թեթեւապէս բարձրացաւ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ

(1903 Օգոս. 28, 10 Սեպտ. Եր.)

ՑՈՐԵՆ

Սէրթ էքսթրա, օխան	31½ փր.
»միջին տեսակ և Բուռմէլի	30-31 »
ձերմակ Ա. լիպարէյին պակաս	8-8¼ ղ.
» Բ. »	8½-8¾ »
Մախլիթ (խառն) »	9½-10¼ »
» (հաճարով) »	11-11½ »

Այսօր ժամանեց Բուռմէլի 14 վագոն լիպարէն պակաս 8½-8¾ կարծր 11 ղրուշ։

ԱԼԻՒՐ

Տեղական քըրմա Ա. պարկը	70 ղ.
» » Բ. և Գ. »	67-68 »

ԹԵՓ

Օխան 15¾-16 փարա։

ԳԱՐԻ

Աղէկ տեսակը 11 ղրշ. գրիւ	
Երկրորդ » 10½-10¾ »	

ՄԻՍԻՐ

Օխան 27-29 փարա։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՆՊԱՍՏԻՑ Ծանձնաժողովը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր, և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

1. Մշոյ Առաջնորդարանը կը ծանուցանէր թէ, վերջերս երկրաշարժի նոր ցնցումներ տեղի ունեցած են Մանազկերտի և Պուլանըքի մէջ և 54 անձեր մեռած ու եկեղեցիներ քայքայուած են, և կը խնդրէր օգնութիւն մը անոնց և յիշեալ եկեղեցիներուն վերանորոգութեանը համար։

Ծանձնաժողովը, ցաւօք լսելով այս տեղեկութիւնը, որոշեց Մշոյ նորընտիր պատրիարքական փոխանորդ Տ. Գէնէլ վրդպ.ի յանձնարարել որ իր պաշտօնավայրը հասնելուն, փութայ անձամբ քննել այս եկեղեցիներու վիճակը, և ճշդել անոնց վերանորոգութեան համար պէտք եղած ծախքը և յայտագրել Պատրիարքարանի, կարեւորը տնօրինելու համար։

2. Ծանձնաժողովը այս առթիւ տեղեկանալով որ մայրաքաղաքիս եկեղեցիներուն մէջ, գաւառական եկեղեցեաց ի նպաստ չրջագայած պնակներու արդիւնքը ժամանակէ մը ի վեր չի ղրկուիր Պատրիարքարան, հակառակ եղած ազգարարութեանց չի գործադրուիր այս սովորութիւնը, որոշեց չրջաբերականով հրաւիրել բոլոր Թաղ. Խորհուրդները որ անխափան չրջայցեցնեն ամէն կիրակի ու տօնական օրերը նոյն պնակները և հաւաքուած արդիւնքը փութան օրը օրին ղրկել Պատրիարքարան։

3. Որոշուեցաւ նպաստընկալ դպրոցներու Ցուլիս և Օգոստ. ամիսներու թոշակները, ինչպէս նաև տակաւին չը փակուած որբանոց-դպրոցներու ամսականները ամբողջ կամ կիսովի ղրկել ըստ պահանջման հարկին։

4. Կարնոյ առաջնորդ Տ. Զաւէն վրդպ.ի յայտագրէն տեղեկանալով Ծանձնաժողովը որ Պայազիտի փակեալ որբանոց-դպրոցին 11 տղաքը փոխադրուած են Ս. Լուսաւորչի Վանուց որբանոց-դպրոցը, անոնց խրատքներին ծախսուց համար, ըստ խնդրանաց, տարեկան 5ական օսմ. ոսկի սահմանեց։

5. Խիզանի որբանոց-դպրոցի և Սալթիկի նպաստընկալ դպրոցին ուսանողներուն տարեկան հարցաքննութեան վիճակագրները ղրկուած ըլլալով, յանձնուեցաւ Ուսումն. Խորհրդոյ քննութեան։

6. Զարսանճագի Գաւառական Վարչութիւնը խնդրած ըլլալով Բերրի դպրոցին յատկացեալ նպաստի թղթակցութիւնը, Ծանձնաժողովը որոշեց տարի մը ևս նպաստել այդ դպրոցին։

7. Վանէն Սարնապատի Վանուց և որբանոց-դպրոցի հոգաբարձութիւնը տեղեկութիւններ տալով որբանոցին և վանքին վիճակին նկատմամբ, նախորդ մատակարարութիւնէն պարտք մնացած ըլլալը յայտնած և վճարման համար հրաւանագ խնդրած էր։

Ծանձնաժողովը նկատելով որ որբանոց-դպրոցներու կազմակերպութեան հրահանգին համաձայն, պարտք պէտք չէ թողուի, անընդունելի դատեց այդ պարտքերու վճարումը և որոշեց այս մօտ կարելւոր զեկուցումը ընել Կոչարքեպիսկոպոսութեան, որպէս զի ուրիշ տեղի միջոցաւ այդ պարտքը հատուցանել ջանայ։

ԶՈՒՆԿՈՒԼՏԱՌԷՆ հանրագիր մը հասած է Պատրիարքարան որով կ'յայտնուի թէ՝ ժողովուրդը տնմնելով որ կրթութեան պակասութենէն իրեն տղաքը Ցոյներու և Ֆրանսացիներու վարժարանները կ'երթան և կը կորսնցնեն իրենց մայրենի լեզուն, յարմար գտած են որ իրենց հոգեւոր հովիւը միանգամայն դաստիարակուսուցիչ ըլլայ և իրը քահանայական ընտրելի ներկայացուցած են, իրենց այժմու դաստիարակ-ուսուցիչ Գ. Գրիգոր Աժտէրխանեանը և խնդրած են որ նիկոմիդիոյ առաջն. Ստեփանոս արք. ձեռնադրէ իրենց քահանայացուն։ Ինչպէս նաեւ որոշած են որ իրենց եկեղեցիին չինութիւնը առայժմ յետաձգելով, եկեղեցական արարողութիւնները մատուռին մէջ կատարուին։

ԱԱԿԷ առաջ կրօն. ժողովին կողմէ որոշուած էր յետաձգել Իզմիրի թեմերէն, Բրքրքաղաքի և Մէնէմէնի երիտասարդաքանայացուներուն ձեռնադրութիւնը մինչեւ նոր առաջնորդին ընտրութիւնը և այսպէս ալ ծանուցուած էր Իզմիրի Առաջ. Փոխանորդ Տ. Յովհաննէս քհնայ Մինասեանի։ Այս անգամ տեղւոյն կրօն. ժողովը կրկին յայտնած է որ, Բրքրքաղաքի և Մէնէմէնի եկեղեցիները փակուած են և ժողովուրդին գանգատները օրէ օր կը շատանան։ Տեղւոյն (Իզմիրի) քահանաներուն թիւը ութը ըլլալով 4 եկեղեցիներու մատակարարութիւնը հոգալով, անկարող են գոհացնել Բրքրքաղաքի և Մէնէմէնի եկեղեցիներուն հոգեւորական պէտքերը։ Ուստի թախանձագին խնդրած են կրօն. ժողովէն որ, երկու քահանայ ընտրելի կողմէն և երկու եկեղեցիները բացուին և կամ որոշուած երկու քահանայաներուն ձեռնադրութիւնը փութացուցուն։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ Խորհրդոյ նախորդ ուսումնական մէջ հետեւեալ տնօրինութիւնները եղան։

1. Խորհուրդը կատարելով կանոնական քննութիւնը Պոլսոյ ազգ. եկեղեցապատկան կալուածներու մասին կարարութեան հաչիւներուն սկսեալ 1898 օգոստոսէ մինչեւ 1901, հաստատեց տնտեսութեան ու վաւերացուց։

2. Պօյաճը գիւղի եկեղեցւոյ 1901 օգոստոսէ մինչեւ 1902 դեկտ. վերջ մատակարարութեան հաչիւները թեմի առթիւ Խորհուրդը դիտելով յիշեալ եկեղեցւոյ 1893—1901ի մատակարարութեան հաչիւները չեն մատուցած Պատրիարքարան ի քննութիւն, որոշեց հրաւիրել նոյն թաղ. Խորհուրդը մատուցանելու այդ ժամանակուան Ջոցին հաչիւները եւս։

3. Իւսկիւտար Ս. Խաչ թաղ. Խորհուրդը եկեղեցւոյ վագոնի, Լամբզ, Փափաղ Աբրահամ գրաղիրներուն քանդուիլը ծանուցանելով տնօրինութիւն խնդրած էր։ Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով խնդիրը հարկ եղածը տնօրինեց և որոշեց տարել Ս. Պատրիարք Հօր։

4. Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ առաջարկութեան համաձայն, Խորհուրդը արտօնեց վաճառումը նոյն եկեղեցւոյ երկար տարիներէ ի վեր անգործածելի իրեղէններուն։

5. Ասկէ առաջ Ալէմ Տաղիի Նոր Թաղ. Խորհրդոյ զանձապահ եկեղեցւոյ սեփական և իր քով անանձնական եղած գումարը յանձնած էր Խորհրդոյ անդամներէն Տանձիկեան էֆ.ի և որոշուած էր նոյն դրամը յատկացնել Ալէմ Տաղիի եկեղեցւոյ մօտերը գտնուած Կամարական եղբարց մէկ տանը գնման։ Այժմ այդ տան սեփականութեան մասին պէտք տեսնուած քննութիւնն աւարտած ըլլալով, որոշեցին դիմել Կամարական եղբարց և խնդրել որ եկեղեցւոյ նպաստաւոր պայմաններով տեղի ունենայ տան փոխանակումը։

6. Նոյնպէս Ալէմ Տաղիի Թաղ. Խորհուրդը եկեղեցւոյ չրջապատի պատերուն վրայ գամուած վիճակը պարզելով անօրինութիւն խնդած էր։ Որոշուեցաւ յանձնարարել նոյն Թաղ. Խորհրդոյ որ լիակատար տեղեկագրով մը պարզէ թէ պատերու մասին պէտք եղած ճարտարապետական քննութիւնը կատարուած է, թէ ինչ ծախք կ'երթայ և թէ պէտք եղած գումարը պատրաստ է։

7.— Օրթաքէօյի Նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ պաշտօնավարութեան հաշիւները ժողովական Տանձիկեան էֆ. ուսումնասիրած և արդիւնքը ներկայացուցած էր։ Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով զանոնք, հարկ դատեց լիակատար ծանօթութիւններ ստանալ և ըստ այմ անօրինել կարեւորը։

8.— Խորհուրդը գոհութեամբ տեսնելով որ փաստաբան Կարապետ էֆ. Սալախան խղճի մտօք և արդիւնաւոր կերպով կը կատարէ իրեն յանձնուած աշխատութիւնները և մասին Ազգ. հաստատութեանց սեպհական կալուածոց վարձուց և սեպհականութեանց վերաբերեալ խնդրոց, որոշեց չնորհակալութեան գիր ուղղել յիշեալ էֆ.ի և ինչ ինչ խնդրոց մասին խորհրդակցելու համար հրաւիրել զինքը յառաջիկայ նստին։

9.— Ալէմտաղիի Թաղ. Խորհրդոյ մէկ գրին վրայ Խորհուրդը անհրաժեշտ նկատելով ապահովագրութիւնը նոյն եկեղեցւոյ սեպհական կալուածոց, կարուորը տնօրինեց և պաշտօն յանձնեց իր քարտուղարին կատարել այս մասին հարկ եղած բանակցութիւնը ապահովագրական ընկերութեան մը տնօրէնութեան հետ։

ԻՆՉՊԷՍ գրած էինք, Մաքրիգիւղի Թաղ. Խորհուրդը Թաղին երեւելիներուն հետ նիստ մը գումարելով առջի օր վարժարանին մէջ, ի նպաստ վարժարանին թատերական ներկայացում մը տալու կարգադրութիւններով զբաղեցաւ։ Ընարեց իր դիւանը և որոշեց հին կիրակի գիշերը տալ այդ ներկայացումը։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ Հայ-Բողոքականներու քարոզիչ Պատ. Փառնակ Իսկէնտէրեան յառաջիկայ կիրակի օր Իզմիրի թեմին հովիւ պիտի ձեռնադրուի։ Այս առիթ բաղմաթիւ հրաւիրուած քարոզիչներ կան Իզմիրէն, Ատաբազարէն, Գալիսէն, Պարտիզակէն, որոնց մէջ է նաեւ Բրօֆ. Յակոբոս էֆ. Ճէհիզեան որ պիտի կարդայ ձեռնադրութեան աղօթքը։

ՀԱՅ-ՀՌՈՎՄԷԱԿԱՆՆԵՐԷՆ.— Հայ կաթոլիկներու Կ. Պատրիարք Տ. Լեմանուէլեան, Պիոս Թ. Պապին չնորհաւորական գիր մը ղրկած էր, որուն ի պատասխան, Վատիկանի արտաքին գործոց մնօրէն, կարդինալ Մերի Տէլ Վալ՝ Պապին կողմէ՝ գրով մը չնորհակալութիւն յայտնած է Հայ-Կաթոլիկներու Կ. Պատրիարքին և իր օրհնութիւնները տուած է։

—Ս. Յովսէփեան կարդին մարապետները Բանկալթիի մէջ, Հայ-Կաթոլիկ հասարակութեան աղջկանց յատուկ վարժարան մը պիտի հաստատեն։

ՊԻԼԷՃԻԿԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մատաղի վաղեմի աւանդութիւնը Պիլէճիկի մէջ բուռն թափով ու եռանդով ամէն տարի Աստուածածնայ տօնին ի գործ կը դրուի, այս տարի եւս չաթաթ առաւօտ մատաղի մատնախումբը կազմուելով, անմիջապէս սկսան հանգանակութեան, կէս օրին իբր նոխազ քառասնեան եօթանասուն հատ ընտրեալ հեզ ոչխարներ դպրոցի շրջափակին մէջ հաւաքուած էին։ Երեք ժամուան մէջ բոլորն ալ անշնչացան ու քերթուած՝ երկաթէ բեւեռներու վրայ կախուած էին, ոյժ մը լուռիւնը տիրելէ վերջ սկսաւ ժողովրդեան և մանաւանդ տղայոց աղմուկները, հետզհետէ բազմութիւնը կը ստուարանար, նոյն միջոցին խարոյկներն սկսան պատրաստուիլ, կաթսաներ կրակին վրայ դեռեղուած միտրով լի կեռոյին, Նիկոմիդիայէն՝ Առաջնորդ հօր ընկերացող և տեղս հիւր գտնուող Պիպիան Տ. Ոսկի քհն. դիտելով այս եռուզեռը իր զարմանքը կը յայտնէր։ Նիկոլս գործողութիւնը մինչեւ առաւօտ պիտի վերջանար որպէս զի յաջորդ առաւօտուն բաժնուէր ժողովուրդին։ Ամբողջ գիշերը այս գործով զբաղեցան։ Առաջնորդ Սրբազանն որ իր համբարձումենէն հաղիւ 2 օրուան վերադարձած էր և թէ յոգնած ու խոնջած, յարմար դատեց որպէս զի Տ. Ոսկի Հայրը մատուցանէ տօնական հանդիսաւոր Պատարագը։ յաւարտ Պատարագի մատաղը բաժնուելով, աղգային երեւելիներն և այլ պատուաւոր անձնաւորութիւնք Առաջնորդարան երթալով մասնաւորապէս պատրաստուած մատաղի սեղանին մասնակից եղան։ Նոյն միջոցին նուագածուցք խումբը առաջնորդարանին պարտէզին մէջ գեղեցիկ եղանակներ կը նուագէր։

—Օգստ. 19 Գ.օր Վեհ. Կայսեր Դահակալութեան տարեդարձին առթիւ, Առաջնորդ Հայրը, Վարչութեան անդամք, ուսուցիչք և դպրոցական տղաքներ, ուսընդանութ կատուած թաւշեայ գօտիներով, որոնց վրայ կ'երեւէր «Բարիշահը մեզ եաշա» վերտառութիւնը, թափօր կազմած Առաջնորդարանէն մեկնեցան կառավարական պաշտօնատունը, հոն դպրոցական պաշտօնատունը մին օրուան հանդիսին պատշաճ, Օգոստափառ Վեհապետին արեւշատութեան համար ուղերձ մը կարդալէն յետոյ, խմբովին Վսեմ. միութիւնը փաշայի դահլիճը առաջնորդուելով, օշարակներով պատուասիրուեցան, երեկոյեան Ազգ. նորակառոյց բաղնիքը դրօշակներով և գոյնզգոյն կանթեղներով զարդարուած լուսավառութիւններ կատարուեցան։ Յաջորդ Դշ. առաւօտ Տ. Ոսկի Հօր Նիկոմիդիա մեկնման առթիւ Գեր. Առաջնորդ Սրբազանը, ընկերակցութեամբ Թովմաս, Դրիգոր Հայրապետ, Օհաննէս և Ստեփան էֆէնտիներու, մինչեւ կայարան կառքերով յուզարկ գնաց, հոն Տ. Ոսկի Հայրը իր հրաժեշտի ողջոյնը տալով, մեկնեցաւ Նիկոմիդիա։ Ս. ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ՉՅԱՐԴՈՒԱԾ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ ՇԱՒՐՋ

Պատուական թերթիդ երէկուան թիւին Պաsrիարքարանի լուրերու բաժնին մէջ Գասբմ-Փաշայի Թաղ. Խորհրդոյ և Հոգաբարձութեան՝ Թաղին վարժարանին նորընտիր վարժուհիին մասին բրած ապօրէն կարգադրութիւնը յայտնած և Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ ուշադրութեանը յանձնած էիք։

Ստորագրեալ՝ անդամ նոյն Հոգաբարձութեան կը հաստատեմ Ձեր բսածներուն ճշդութիւնը և կը փութամ հրապարակ յայտարարել թէ մասնակից չեմ գործուած այս անիրաւութեանց։ Ինձի համար յիշեալ վարժուհին Թաղիս վարժարանին պաշտօնեան է յառաջիկայ չրջանին համար, քանի որ Հոգաբարձութիւնս պայմանագրութիւն մը կնքած է օրիորդին հետ՝ Թաղ. Խորհրդոյ ներկայութեան ու Թաղ. Խորհրդոյ պաշտօնական կնիքովը վաւերացուած. վերջերս ինձ ներկայացուած օրիորդին հրաժարագիրը մերժած եմ ստորագրելու և մինչեւ այսօրջանացած եմ համոզել զիրենք այս անտեղի և ապօրէն որոշումէն ետ կեցնելու, պարզելով միանգամայն այն ամէն դժուարութիւնները և անպատուութիւնները որոնց ենթակայ պիտի ըլլան, իրենք յարգած չըլլալնուն համար գրաւոր պայմանագրութիւնին այն ալ միմիայն քմահաճոյքնին գոհացուցած ըլլալու համար։ Եթէ Թաղ. Խորհուրդը յամառի իր որոշման մէջ մնալ իմ մասիս ես պիտի բողոքեմ ուր որ անկ է և կարելին ի գործ պիտի դնեմ յարգել տալու համար յիշեալ պայմանագրութեան մէջ ունեցած ստորագրութիւնս, անոր համար որ պայմանագրութիւնը չեղեալ նկատելով օրիորդը հրաժարացնելու ոչ պատճառ կայ ոչ ալ պատրուակ։

Կը յաւելում թէ այս ամենուն պատճառը մեծ-աղայի փառասիրութիւնն է։ Արդէն կը սիրենք հաւատալ թէ Թաղ. Խորհուրդը հակցած է իր սխալը ու պիտի յարգէ պայմանագրութիւնը՝ արգելք չըլլալով օրիորդին յառաջիկայ Սեպտ. 1ին վարժարանը բանալուն։ Իսկ եթէ հակառակը պատահի, այն ժամանակ Պատ. Ուսումն. Խորհուրդը որ երբեք չթոյլատրեր այսպիսի անիրաւութիւններ գործուելուն՝ հարկ եղածը կը գործադրէ անշուշտ։

Ընդդիմութեանս իբր արդիւնք կը նկատեմ պաարատուած հրաժարագրին մինչեւ այսօր օրիորդին ղրկուած չըլլալը։ Արդ՝ Տէր խմբագիր ցաւելով կը տեղեկագրեմ սոյնիրողութիւնը, խնդրելով լուսաբանութիւն մը տալու և ըլլալիք անիրաւ կարգադրութեան մը մասնակցութիւն չունենալս յայտնելու միակ նպատակաւ։

Խնդրեմ հաճեցէք հրատարակել զայն Ձեր օգտաւատ թերթին սիւնակներէն մէկուն մէջ և ընդունեցէք կանխայայտ շնորհակալութիւններս։

Գասբմ-Փաշայի Մեսրոպեան վարժարանին Հոգաբարձութեան անդամ
ՊԵՏՐՈՍ Ա. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
27 Օգոստոս 1903
Գասբմ-Փաշա

ԲԱՑԱՌԻԿ ԹԻՒ

Ստացանք Հանրագիտակի բացառիկ թիւը, որ 36 մեծադիր էջերէ կը բաղկանայ և կը պարունակէ իր մէջ շարք մը գրական, գիտական, տնտեսական, երգիծական յօդուածներու, որոնք գեղեցիկ փունջ մը կը դոյացնեն իրենց ամբողջութեամբը և արժանի են կուշտ ու կուռ կարդացուելու. այս բացառիկ թիւին գինը է 40 փարայ գաւառներու համար, 10 փարայ փոստի ծախք կ'առնէ։ Ջերմապէս կը յանձնարարենք այս գեղեցիկ փունջը մեր ընթերցողներուն։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՆԱՒԼԸ-ԴԱՒՈՒ, 28 Օգս. 1903

Մեր թաղային գործերը դարձեալ խառնաշփոթ վիճակի մը մասնուեցան, Թաղ. Խորհրդոյ երկու անդամները իրենց ընկերներու բացակայութենէն օգտուելով, գործերը ուղղութուն պէս կը վարեն, առանց նոյն իսկ իրենց ընկերներուն կարեւորութիւն տալու։

Այժմ կրթ. Մասնախումբն անուամբ մարմինը նորէն նոր կազմակերպած է և այդ մարմնոյն անդամակից ընտրած են մի քանի անձեր, որոնց մասին անցեալ տարեշրջանին մէջ զանազան դիտողութիւններ եղած են, ինչպէս աղջկանց վարժարանը ամենօրեայ այցելութիւններ են. են.։ Այժմ Խորհրդոյ այդ երկու անդամները կըրկնակի մեծ սխալ մը կը գործեն, զանոնք դարձեալ պաշտօնի կոչելով, քանի որ անցեալին մէջ փորձուած և պատուհասուին. Խորհրդոյ կողմէ քննութեամբ հաստատուած է և այդ մասին զանազան բողոքներ եղած, այժմ ինչո՞ւ դարձեալ միեւնոյն սխալ քայլը կ'առնուի, ինչո՞ւ այս ընթացքը։ Խորհրդոյ այդ երկու անդամները թող այդչափ յախուռն չի գործեն, որովհետեւ այդ ընթացքը ապագային իրենց վրայ զանազան դիտողութիւններ պիտի հրաւիրէ, Թաղ. Խորհրդոյ ցրուելուն տեղի պիտի տայ, այն տեսակ խորհուրդ մը որ մեծ դժուարութեամբ կազմակերպուած է և պատկառելի անձնաւորութիւններէ բաղկացած. այդ երկու անդամները միւսներուն օգտակարութեան եղանակէն օգտուելով, իրենց ներքին էնթրիգներուն գործիք ընել կ'ուզեն թէ՝ Թաղը և թէ՝ Ազգ. Վարչութիւնը, առանց անոնց դիտողութեանց կարեւորութիւն տալու։

Այս մասին Ազգ. Կեդր. Վարչութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք, որպէս զի հարկ եղածը ի գործ դրուի, ապագային թաղային երկպառակութեանց տեղի չի տալու համար։
ԴԻՏՈՂ ՄԸ

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

10 Սեպտեմբեր 1903

Հեռագրական գործակալութիւնը գիշերը մինչեւ ուշ ատեն Բարիզի Պօրսայի գիներուն չհաղորդեց մեզի։

ԹԷՎԱՖԻՀԱԹ

Պէյրութ վիլայէթի վալի վէքեաւլէթինէ՝ Սաւրիա վալիսի տէվլ. Նաղըմ բաչա հազրէթլէրի թային պույրուլմուշ սբր։

Ճէմիյէթը Բուսսմիյէ աղալըղնա՝ Խարիճիյէ նէզարէթը ճէլիլէսի Իսթիշարէ օտաար մուավինէրինէն սատ. Մուսթար պէյ էֆ. թային պույրուլմուշ վէ միրը մուամիլէյէին մէմուրիյէթը սապզասընա հին թայինմատ թահլիֆի իճրա գըլընմըշ սբր։

* * *

Դասթէմունի վէ Թրապիզօն վիլայէթլէրի ումուրը թէֆթիշիյէսինէ՝ Շուրայի Տէվլէթ Միւլքիյէ սահիբէսի ազատնտան սատ. Թահսին բաչա հազրէթլէրինին թայինի խուսուսնա պիլիսթիրյուն Իրատէի Սէնիյէի հազրէթը ԽէլՓեթբէյնահի չէրէֆիէթալիգ պույրուլմուշ սբր։

Տէվլէթլու ըմէթլու Այիչէ Սուլթան ալիէթիչչան հազրէթլէրի՝ սասքիրը նուսրէթմէէսսէր ճէնապը Բատիշահիյէ 200 ֆանէլա չաքէթ վէ 100 ֆանէլա վէ 100 չիֆթ չօրապ վէ 100 ատէա գուշադ իհսան պույրմուշլար սբր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՐՏՐԻՆ ՄԻԱՑՈՒՄԸ.— Կայս. Իրատէն ճնորհուած.— Օսմ. Հանր. Պարտքին միացման օրինագիծը Վերջնականօրէն վաւերացնող Կայս. Իրատէն երէկ առաւ չնորհուեցաւ։

Կայս. Իրատէին չնորհման լուրը Սակարան հասնելուն, մեծ բարձրացում մը առաջ եկաւ Օսմ. Թուղթերուն վրայ և գիները ոստումով վեր ելան։ Գործառնութիւնները չատցան. ամէն կողմէ գնումի ցոյցերը կը չառնային և արժեթուղթերը, մեծ բարձրացումներ կ'ունենային։ (Տեսէք մեր Սակարանի բաժինը)։

Արդէն հրատարակած էինք Միացման Ծրագրին պատճէնը։ Այդ ծրագրին երկրորդական պարագաներուն վրայ փոփոխութիւններ եղած են, որոնք դեռ չեն հրատարակուած։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԴՆԵՐԸ.— Մեծապարքոսական հրամանագիր մը հրամայեց ազգու միջոցներ ձեռք առնել աւազակութեան դէմ։

—Ռումանիոյ նախորդ Պոլսոյ դեսպան Մ. Թրիանտաֆիլ Ճուվարա, Վիեննայի մէջ, իր կարծիքը հարցուելով արդի կացութեան վրայ, բան է թէ, ինք լաւատես է և համոզուած է թէ խաղաղութիւնը ապահովուած է։ Մ. Ճուվարա գովեսը ըրած է օսմ. բանակին և Թուրքիոյ զինուորական կարողութեան։ Աւելցուցած է թէ, Ռումանիա պարտի համաձայնութեամբ ընթանալ Թուրքիոյ հետ, ինչպէս երբեմն ըսած է Էտկար Բիկէ։

—Տիմոթիքայէ (Խտիրնէ) կը գրեն թէ, տեղին Իսլամ, Յոյն, Հայ, Հրեայ և Պուլկար հասարակութիւնները հետեւեալները նուիրած են տեղին պահեստի վաչտերուն համար։ Իսլամները 130 զոյգ Թաղիքէ գալչին, յոյները 400, հրեաները 150, պուլկարները 80 և հայերը 40։

—Օլորիի զինուորական հրամատարը կը տեղեկացնէ Սպարապետութեան թէ, Թաշ-Մորնիսթէ գիւղին Պուլկար քահանան, և երեւելիներէն 32 պուլկար, իրենց ասպատակային ընթացքը ձգելով, Կայս. գթութեան ապաւինած են, իրենց տեղը վերահաստատուելու հրամար։

—Բուսէլիաբնակ յոյները երախտագիտական ուղերձներ պատրաստած են, այն պաշտպանութեան համար որուն առարկայ կը դառնան ամէն կողմ, Օսմ. իշխանութիւններուն կողմէ։ Այս ուղերձները մետրապոլիտներուն միջոցով ղրկուեցան Պատրիարքարան, յոտս Կայս. Դահոյից մատուցուելու համար։

—Վիեննայէն կը հեռագրեն թէ, դեր-հիւպատոս Մ. Ռէմի Թվիթքովսքի, հիւպատոսութեան բարձրացաւ և Բիւլղէնտի աւստրիական հիւպատոս կարգուեցաւ։

ՌՈՒՍ ԴԵՍՊԱՆԸ.— Վեհ. Զարը, գնահատելով Պոլսոյ Ռուս դեսպան Մ. Զինովիէվի թէ՝ իբր դիւանագիտական պաշտօնեայ և թէ՝ իբր Ռուս Պետական Խորհուրդի անդամ, իր կառավարութեան մատուցած ծառայութիւնները, բարեհաճեցաւ Ն. Վսեմութեան չնորհել այն մասնաւոր պատուանշանը, որ կը տրուի 50 տարի անսգիւտ պաշտօնավարութիւն մը ունեցող պաշտօնատարներուն։

ԲԱՐԱՏԱՂԻ արտաքին գործոց նախարար Մ. Վուքովիչ այսօր Պոլիս կը հասնի, ձեռք առնելու քարտուղեան դեսպանութեան գործերը։ Իրեն կ'ընկերանայ Զէթինէի արտաքին գործոց պաշտօնատան քարտուղար Մ. Եուվան Մաթանովիչ, որ Պոլսոյ դեսպանատան գործակատար անուանուած է։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ, այսօր, յանուն Պատրիարքարանին մէջ կազմուած նպաստահաւաք յանձնաժողովին, կայս. Պալատ կը մատուցանէ չրջորակալութեան ուղերձ մը, այն 300 ոսկի նուէրին համար, զոր չնորհած էր Վեհ. Սուլթանը, Սելանիկի, Էսքիշէհիրի և Մանասթիրի Յոյն կարօտեալներուն համար։

ԽՏԻՎԸ կիրակի օր Վիեննա հասաւ և Օթել Էմբէրիալ իջաւ։ Ն. Բարձրութիւն պիտի սպասէ հոն Կայսեր կամ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին վերադարձին Բէչթայէ, և ապա Պոլիս պիտի գայ։ Խափվին հետեւորդներն են եւրոպական թղթակցութեանց ընդդէմ. քարտուղար Թիւրենէյսքն փաշա, Թէվֆիգ փաշա և թարգման՝ Քոսքի պէյ։

ԿԱՑՍ. ԱՆՁՆԱՊԱՀ գունդին մէջ պիտի ընդունուին, զինուորական բարձրագոյն վարժարանին այս տարուան շրջանաւարտներէն երեքը։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ Բրսվան փաշայի նախագահութեամբ կազմուած նպաստահաւաք յանձնաժողովը առջի օր նիստ գումարեց։ Միտիայի, Ախթէբոլուի, Իսիատայի և շրջականերու արկածեալ ժողովուրդին համար, ցարդ, նոյն յանձնաժողովին հասած նպաստներուն գումարն է 71,727 ղրշ.։ Վսեմ. Աբիկ էֆ. Ունեցան, որ անդամն է նոյն յանձնաժողովին, նուիրեց 3240 ղրշ.։

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԻՆ ՀԱՄԱՐ.—Թուքէրէն թերթերը ամէն օր սիւնակներ կը լեցնեն այն նամակներով և նուիրատուներու ցանկերով որոնք կը վերաբերին Բումելիի օսմ. զօրքերուն ձմրան համար բացուած ժողովրդային հանգանակութեան։ Նուիրատուներուն թիւը ամէն օր նորանոր յաւելումներ կը կրէ և ինչպէս քանի մը անգամ պատկերացուցինք, կը շարունակուի հայրենասիրական և անձնուէր պարագաներու յուզիչ դրուագները։

Սապահ, իր երէկի թիւին մէջ, աղխաս Հայ կնոջ մը նպաստը խորագրով հետեւեալ հատուածը կը գրէ.—

«Ինչպէս քանիցս գրուեցաւ և ինչպէս բոլոր աշխարհ կը խոստովանի, բարեսիրութիւնն ու առատաձեռնութիւնը օսմանցիներուն հիմնական տարրը կը կազմէն։ Ահա, մեր սա հատուածին մէջ ալ այդ ճշմարտութիւնը նորէն կը փայլի։ Դասբմ փաշա բնակող Բրաբիոն անուն Հայ կին մը, որ աղքատալ է, օսմանցիի առատաձեռնութեան զգացումին բերմամբ, 5 շալիկ պատրաստած և «չամ սագըզը չոպան արմաղանը» առաջին համաձայն, օսմ. զինուորներուն իբրեւ ձմեռուան նուէր, մեր ապարանը ղրկած է՝ Թերսանէի Կայս. գործարանին մեքենայի գծագրութեան գլխաւորն ղեր-հաղարապետ Նուրի էֆ.ի միջոցաւ։ Աֆէրին Բրաբիոն հանըմ։»

Մ. ԲԻԼԷՐ ԼՕԹԻ, իր բուն անունով ծովային հրամատար Վիօ, որ Պոլսոյ ֆրանս. դեսպանատան պահակ Վօրուէի հրամատար կարգուած էր, առջի օր Պոլիս եկաւ։

ԿԱՑՍ. ԶԲՕՍԱՆԱՒԻ մը չինութիւնը յանձնարարուած էր Արմսթրոնկի նաւարանին։ Զբօսանաւը պիտի ունենայ երեք կայմ և 22 հանգոյց արագութիւն։ Կայս. թիկնապահ, ղեր-ծովակալ Հիքմէթ փաշա, որ Լոնտոն մեկնեցաւ, պաշտօն ունի հսկել անոր չինութեանց, որոնք 3 ամիսէն կ'աւարտին։

ԲՈՒՐԴԻ ԳՆՈՒՄ.—Սրբուն գործարաններուն համար նահանգները ապպարուած մեծաքանակ բուրդին մէկ մասը հասաւ։ Մնացած մասը փութով ղրկելու համար ալ ադգու հրամաններ արուեցան։

ՀԱԼԲԱԼԸԻ երկրագործական վարժարանը գիտական նոր պայմաններու համաձայն աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածուելով, անտառաքանութեան դասեր ալ պիտի աւելցուի։ Վարժարանին կանոնագիրը վերաքննուեցաւ, որուն համաձայն ամէն տարի 100 ուսանող պիտի ընդունուին, մէկ մասը գիշերօթիկ և միւսն ալ ցորեկեայ։ Գիշերօթիկները, աղքատներէն զատ, տարին 30 օսմ. ոսկի պիտի տան։ Վարժարանին կից տիպար-գաղարակը, ուր գործնական դասերը կ'աւանդուին, գիտական նոր պայմաններու համաձայն, աւելի կանոնաւոր վիճակի մը պիտի վերածուի։ Ուսանողները, ուրիշ բարձրագոյն վարժարաններու պէս, զինուորական ծառայութենէ ղերծ պիտի ըլլան։ Ուսման շրջանը 5 տարի պիտի ըլլայ։ Նոր ուսանողները պէտք է Իսատիէ վարժարանի մը վկայականը ունենան և կամ նոյն վարժարաններու շրջանաւարտներուն ստուգիչներուն հաւասար քննութիւն տան։ Տիպար-գաղարակին հասոյթները վարժարանին պիտի պատկանին։

ՊՈՒԼԿԱՐ քանի մը նախարարներ որոնք Էօքսինօկրադ կը գտնուէին նախընթաց օր Սոֆիա դարձան։

ԵՐԿՐԱՁԱՓԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ.— Գաւառներու մէջ հանր. չինութեանց համար երկրաչափներու պէտքը աւելցած ըլլալով, ամէն տարի քաղաք. երկրաչափական վարժարանը ընդունուելիք ուսանողներուն թիւը 15էն 30ի պիտի բարձրանայ։

ՆՈՐ ՓԱՐՈՆՆԵՐ.—Սուրիոյ և Լիբանանի ծովեզերքին վրայ քանի մը նոր փարոններ պիտի չինուին։

ՀԱՆԲԱՐԱՆԱԿԱՆ վարժարանը փութով բանալու համար հրամանագիր տրուեցաւ։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ գաւառին զինուորական տուրքերուն յետնեալ մասերը առանց տուգանքի պիտի գանձուին մինչեւ առաջիկայ Փետրվարի վերջը։

ԻԶՄԻՐԻ անտառներու քննիչ Յակոբ էֆ. Նիկոմիդիա փոխադրուեցաւ։ անոր յաջորդեց Նիկոմիդիոյ քննիչ Օսման էֆ.։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ մէջ աշնան ձիարշաւ մը պիտի կատարուի։ Մուտքին հայոյթին մէկ մասը իբր մրցանակ պիտի տրուի և մնացածն ալ Սէնայի վարժարանին։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԾՈՎԻ ԱՐԿԱՏ.— Դեռ անունը անծանօթ նաւ մը, օգոստ. 23ին չրջեր է Այնսօրզի բացերը, տիրող ուժգին փոթորիկին պատճառով Մէջլիսները խեղդուեր են։

ԽԵՂԴՈՒԱԾ.— Շոգենաւերու մէջ բեռնակրութիւն ընող Պէլլօ անուն պատի մը, երէկ ժամը 4ին, երբ Հայտար բաշայի նաւամատոյցին Մախսուսի Ինսան չոգենաւը կը մտնէր ծովը ինկաւ և անյայտ եղաւ։ Դիակը չգտնուեցաւ։

ՋԵՂԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑ.— Սէմավ գաւառակին (Պրուսա) Նայիպ և Նախադատ Ատենի Նախագահ Իպրահիմ Ֆախրէտտին և հարցաքննիչ դատաւոր Էմին էֆ.ները, իրենց գործած զեղծումներուն համար դատաստանի ենթարկուեցան։

ԱՆԴԼԻԱԿԱՆ «Սուրէմ» չոգենաւը Դշ. իրիկուն, Դապաթաշի առջեւէն ճամբայ ելլելու ատեն, ինկաւ ռումանական «Տոպրուճա» չոգենաւին վրայ որ հոն խարսխած էր։ Երկուքն ալ վնասուեցան։ Անգլիական չոգենաւը ջուր առնել սկսած ըլլալով դէպի Հարէմ Իսկէլէսի գնաց և հոն խրեցաւ։ «Տոպրուճա»ի ընկերութիւնը դատ բացաւ անգլ. չոգենաւին դէմ։

ԴՈՂ ԱՇԿԵՐՏԸ.— Ղալաթիա, Թիւնէլին կողմը, Պիլար փողոցին մէջ բաստած և «չամ սագըզը չոպան արմաղանը» առաջին համաձայն, օսմ. զինուորներուն իբրեւ ձմեռուան նուէր, մեր ապարանը ղրկած է՝ Թերսանէի Կայս. գործարանին մեքենայի գծագրութեան գլխաւորն ղեր-հաղարապետ Նուրի էֆ.ի միջոցաւ։»

Մ. ԲԻԼԷՐ ԼՕԹԻ, իր բուն անունով ծովային հրամատար Վիօ, որ Պոլսոյ ֆրանս. դեսպանատան պահակ Վօրուէի հրամատար կարգուած էր, առջի օր Պոլիս եկաւ։

ԿԱՑՍ. ԶԲՕՍԱՆԱՒԻ մը չինութիւնը յանձնարարուած էր Արմսթրոնկի նաւարանին։ Զբօսանաւը պիտի ունենայ երեք կայմ և 22 հանգոյց արագութիւն։ Կայս. թիկնապահ, ղեր-ծովակալ Հիքմէթ փաշա, որ Լոնտոն մեկնեցաւ, պաշտօն ունի հսկել անոր չինութեանց, որոնք 3 ամիսէն կ'աւարտին։

ԲՈՒՐԴԻ ԳՆՈՒՄ.—Սրբուն գործարաններուն համար նահանգները ապպարուած մեծաքանակ բուրդին մէկ մասը հասաւ։ Մնացած մասը փութով ղրկելու համար ալ ադգու հրամաններ արուեցան։

ՀԱԼԲԱԼԸԻ երկրագործական վարժարանը գիտական նոր պայմաններու համաձայն աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածուելով, անտառաքանութեան դասեր ալ պիտի աւելցուի։ Վարժարանին կանոնագիրը վերաքննուեցաւ, որուն համաձայն ամէն տարի 100 ուսանող պիտի ընդունուին, մէկ մասը գիշերօթիկ և միւսն ալ ցորեկեայ։ Գիշերօթիկները, աղքատներէն զատ, տարին 30 օսմ. ոսկի պիտի տան։ Վարժարանին կից տիպար-գաղարակը, ուր գործնական դասերը կ'աւանդուին, գիտական նոր պայմաններու համաձայն, աւելի կանոնաւոր վիճակի մը պիտի վերածուի։ Ուսանողները, ուրիշ բարձրագոյն վարժարաններու պէս, զինուորական ծառայութենէ ղերծ պիտի ըլլան։ Ուսման շրջանը 5 տարի պիտի ըլլայ։ Նոր ուսանողները պէտք է Իսատիէ վարժարանի մը վկայականը ունենան և կամ նոյն վարժարաններու շրջանաւարտներուն ստուգիչներուն հաւասար քննութիւն տան։ Տիպար-գաղարակին հասոյթները վարժարանին պիտի պատկանին։

ՊՈՒԼԿԱՐ քանի մը նախարարներ որոնք Էօքսինօկրադ կը գտնուէին նախընթաց օր Սոֆիա դարձան։

ԵՐԿՐԱՁԱՓԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ.— Գաւառներու մէջ հանր. չինութեանց համար երկրաչափներու պէտքը աւելցած ըլլալով, ամէն տարի քաղաք. երկրաչափական վարժարանը ընդունուելիք ուսանողներուն թիւը 15էն 30ի պիտի բարձրանայ։

ՆՈՐ ՓԱՐՈՆՆԵՐ.—Սուրիոյ և Լիբանանի ծովեզերքին վրայ քանի մը նոր փարոններ պիտի չինուին։

ՀԱՆԲԱՐԱՆԱԿԱՆ վարժարանը փութով բանալու համար հրամանագիր տրուեցաւ։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ գաւառին զինուորական տուրքերուն յետնեալ մասերը առանց տուգանքի պիտի գանձուին մինչեւ առաջիկայ Փետրվարի վերջը։

ԻԶՄԻՐԻ անտառներու քննիչ Յակոբ էֆ. Նիկոմիդիա փոխադրուեցաւ։ անոր յաջորդեց Նիկոմիդիոյ քննիչ Օսման էֆ.։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ մէջ աշնան ձիարշաւ մը պիտի կատարուի։ Մուտքին հայոյթին մէկ մասը իբր մրցանակ պիտի տրուի և մնացածն ալ Սէնայի վարժարանին։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԾՈՎԻ ԱՐԿԱՏ.— Դեռ անունը անծանօթ նաւ մը, օգոստ. 23ին չրջեր է Այնսօրզի բացերը, տիրող ուժգին փոթորիկին պատճառով Մէջլիսները խեղդուեր են։

ԽԵՂԴՈՒԱԾ.— Շոգենաւերու մէջ բեռնակրութիւն ընող Պէլլօ անուն պատի մը, երէկ ժամը 4ին, երբ Հայտար բաշայի նաւամատոյցին Մախսուսի Ինսան չոգենաւը կը մտնէր ծովը ինկաւ և անյայտ եղաւ։ Դիակը չգտնուեցաւ։

ՋԵՂԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑ.— Սէմավ գաւառակին (Պրուսա) Նայիպ և Նախադատ Ատենի Նախագահ Իպրահիմ Ֆախրէտտին և հարցաքննիչ դատաւոր Էմին էֆ.ները, իրենց գործած զեղծումներուն համար դատաստանի ենթարկուեցան։

ԱՆԴԼԻԱԿԱՆ «Սուրէմ» չոգենաւը Դշ. իրիկուն, Դապաթաշի առջեւէն ճամբայ ելլելու ատեն, ինկաւ ռումանական «Տոպրուճա» չոգենաւին վրայ որ հոն խարսխած էր։ Երկուքն ալ վնասուեցան։ Անգլիական չոգենաւը ջուր առնել սկսած ըլլալով դէպի Հարէմ Իսկէլէսի գնաց և հոն խրեցաւ։ «Տոպրուճա»ի ընկերութիւնը դատ բացաւ անգլ. չոգենաւին դէմ։

ԴՈՂ ԱՇԿԵՐՏԸ.— Ղալաթիա, Թիւնէլին կողմը, Պիլար փողոցին մէջ դարբին Մկրտիչի աղակերտը՝ Բարթամ, անցած օր, վարպետին բացակայութենէն օգտուելով և Մկրտիչի մտտուկը կոտրելով 40 ոսկի գողցաւ ու փախաւ. բայց ձերբակալուեցաւ։

ԱՐԿԱԾՆԵՐ.— Էյուպի մէջ, առջի առտու, Հասան անուն 7 տարեկան տղայ մը, որ դրացիին թոնիրին վրայ եղած պատուղ կը քաղէր, ճիւղը կոտրելով վար ինկաւ և մեռաւ վայրկենաբար։

—Արնավուտքէօյի մէջ ալ Թէոդոս անուն տղայ մը թոնիրէ մը վար իյնալով ձախ ոտքը կոտրեցաւ։

ԾԱՂԿԱՆԱՏ.—Իզմիրի մէջ, անցած ուրբաթ և չաբաթ օրերը 17 տղաք մեռած են ծաղկախտէ։

ԾԵՐ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՄԸ.—Իզմիրեան թերթ մը կը պատմէ թէ, մեծ հիւանդութիւն առարկայ եղաւ անցածները 96 տարու ծերունի մը, Եորկի Քամպուրօսթաթիս որ Քրզրլ տաղէ հետիոտն ճամբայ եղած էր՝ կոնակը տանձով լեցուն կողով մը առած, և ժամը 8ին Սէվտիքէօյ ժամանած։ Արտակարգ և չատ հազուագիւտ երեւոյթ մը

«ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՈՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 129

ՎԱՅՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ՆԱԽՍՊԵՏԸ

ՎԷՊ

ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

72.

Տօն Թատէօ գերի

Տօն Թատէօին անհերեւութացումը և կամ մահը կար մէջտեղ։ Մինակ մարդը որուն եռանդը և սկզբունքները կրնային բարիք մը ըլլալ իր մարդոց։

Շիլիական բանակը սուգի մէջ կը գտնուէր։

Տօն Կէէկօռիօ Բէռալթա մանաւանդ յուսահատութեամբ կուտէր ինքզինքը, որովհետև կատարելապէս կը խեղճեցնէր զինք Տօն Թատէօին եղած այս պատահածը։

Ցաւէնթէս զօրավարը սիրպուեցաւ բանակին հրամանատարութիւնը ձեռք առնել։

Հինգ հարիւր Առօքան պատերազմիկներ, մեծամասնութեամբ վիրաւորուած, յաղթողներուն ձեռքը ինկած էին։

Տօն Կէէկօռիօ Բէռալթա հրամայեց որ դիմուին։

Ի զուր կը ջանային զինքը ետ դարձնել այս խորհուրդէն որ կրնային ծանր հետեւանքներու ծնունդ տալ։

—Ոչ, պատասխանեց խստութեամբ, պէտք է որ Տօն Թատէօին վրէժը լուծենք։

Ու իր առջեւը զանուած հրացանի հրաւիրեց։

Բանակը կազմուեցաւ։

Վալանթէն և իր բարեկամը, ընկերակցութեամբ Տօն Կէէկօռիօի, ամբողջ գիշերը անցուցին այդ դժբախտին մէջտ

Երեք մարդիկ քաջութիւնը ունեցան դիակները վերցնելու։

Իրենց խուզարկութիւնները ապարդիւն եղան, չը կրցան իրենց բարեկամին մարմինը գտնել։

Հետեւեալ օրը բանակը Պիօպիօի ճամբան ձեռք առաւ Շիլի վերադառնալու համար։

Բանակը խրեն հետ կը տանէր երեսուն իւլմէններ։ գերի բռնած։

—Մեզի հետ եկէք, ըսաւ ախրութեամբ տօն Կէէկօռիօ, հիմա որ մեր դժբաղդ բարեկամը մեռած է, սասկ երկրի մը մէջ ընելիք չունինք։

—Ես ձեր կարծիքէն չեմ, պատասխանեց Վալանթէն, չեմ կարծեր թէ տօն Թատէօն մեռած է, բայց բանտարկուած, այսինքն գերի բռնուած։

—Ինչ բան ձեզի այսպէս ենթադրել կուտայ, պօռաց տօն Կէէկօռիօ, որուն աչքը փայլեցաւ խնդոյն, ինչ ապացոյց մը ունիք։

—Դժբաղդաբար ոչ։

—Բայց անշուշտ պատճառ մը ունիք այդպէս խորհելու։

—Այո, պատճառ մը միայն։

—Ըսէք ուրեմն, բարեկամս։

—Բան մը որ այնքան անհաւանական պիտի երեւայ ձեզի թերեւս։

—Ըսէք սակայն։

—Էհ ուրեմն, քանի որ բացարձակապէս կ'ուզէք, պիտի խոստովանիմ թէ, նախազգացում մը ունիմ գաղտնի որ կ'ըսէ ինձ թէ մեր բարեկամը չէ մեռած, այլ Ամերիկաուէլին իշխանութեան տակ կը գտնուի։

—Ինչ բանի վրայ կը հիմնէք այս ենթադրութիւնը, դուք չատ խելացի մէկն էք և անհնարէր սիրտ մը ունիք։

—Այսպէս խորհելուս պատճառը ան է թէ, երբոր մեզի պաշարող հակառակորդներու չքշնամէն դուրս կ'ելնէի, Տօն Թատէօին բացակայութիւնը նկատեցի։

—Ան, այն ատեն ինչ բրիք։

—Ետ եկայ, Տօն Թատէօ բռնութեամբ կը կռուէր, պրոպայի որ ամուր կենայ։

—Ձեր ըսածը լսեց։

—Այո, որովհետև պատասխանեց ինծի։ Ես կրնամ ապահովեցի ձեզ ըսելով, անանկ ըրի որ վերջապէս գացի հոն ուր տեսած էի զինքը և նայեցայ որ հոն չէր, անհերեւութացեր էր։

—Ամէն ինչ հետեւցուցիք։

—Սա հետեւցուցի թէ իր հակառակորդները, որոնք չափազանց բազմաթիւ էին, պաշարեցին զինքը և տարին, որովհետև մեր բոլոր փնտռտուքներուն հակառակ դիակը չի գտանք։

—Ձէ՞ք կարծեր թէ զայն մեռցնեն։

—Ինչ բան կը գտնէ, պիտի խոստովանիմ թէ, նախազգացում մը ունիմ գաղտնի որ կ'ըսէ ինձ թէ մեր բարեկամը չէ մեռած, այլ Ամերիկաուէլին իշխանութեան տակ կը գտնուի։

—Ինչ բանի վրայ կը հիմնէք այս ենթադրութիւնը, դուք չատ խելացի մէկն էք և անհնարէր սիրտ մը ունիք։

—Այսպէս խորհելուս պատճառը ան է թէ, երբոր մեզի պաշարող հակառակորդներու չքշնամէն դուրս կ'ելնէի, Տօն Թատէօին բացակայութիւնը նկատեցի։

—Ան, այն ատեն ինչ բրիք։

—Ետ եկայ, Տօն Թատէօ բռնութեամբ կը կռուէր, պրոպայի որ ամուր կենայ։

—Ձեր ըսածը լսեց։

—Այո, որովհետև պատասխանեց ինծի։ Ես կրնամ ապահովեցի ձեզ ըսելով, անանկ ըրի որ վերջապէս գացի հոն ուր տեսած էի զինքը և նայեցայ որ հոն չէր, անհերեւութացեր էր։

—Ամէն ինչ հետեւցուցիք։

—Սա հետեւցուցի թէ իր հակառակորդները, որոնք չափազանց բազմաթիւ էին, պաշարեցին զինքը և տարին, որովհետև մեր բոլոր փնտռտուքներուն հակառակ դիակը չի գտանք։

—Ձէ՞ք կարծեր թէ զայն մեռցնեն։

—Ինչ բանի վրայ կը հիմնէք այս ենթադրութիւնը, դուք չատ խելացի մէկն էք և անհնարէր սիրտ մը ունիք։

—Այսպէս խորհելուս պատճառը ան է թէ, երբոր մեզի պաշարող հակառակորդներու չքշնամէն դուրս կ'ելնէի, Տօն Թատէօին բացակայութիւնը նկատեցի։

—Ան, այն ատեն ինչ բրիք։

—Ետ եկայ, Տօն Թատէօ բռնութեամբ կը կռուէր, պրոպայի որ ամուր կենայ։

—Ձեր ըսածը լսեց։

—Այո, որովհետև պատասխանեց ինծի։ Ես կրնամ ապահովեցի ձեզ ըսելով, անանկ ըրի որ վերջապէս գացի հոն ուր տեսած էի զինքը և նայեցայ որ հոն չէր, անհերեւութացեր էր։

—Ամէն ինչ հետեւցուցիք։

—Սա հետեւցուցի թէ իր հակառակորդները, որոնք չափազանց բազմաթիւ էին, պաշարեցին զինքը և տարին, որովհետև մեր բոլոր փնտռտուքներուն հակառակ դիակը չի գտանք։

—Ձէ՞ք կարծեր թէ զայն մեռցնեն։

—Ինչ բանի վրայ կը հիմնէք այս ենթադրութիւնը, դուք չատ խելացի մէկն էք և անհնարէր սիրտ մը ունիք։

—Այսպէս խորհելուս պատճառը ան է թէ, երբոր մեզի պաշարող հակառակորդներու չքշնամէն դուրս կ'ելնէի, Տօն Թատէօին բացակայութիւնը նկատեցի։

—Ան, այն ատեն ինչ բրիք։

—Ետ եկայ, Տօն Թատէօ բռնութեամբ կը կռուէր, պրոպայի որ ամուր կենայ։

—Ձեր ըսածը լսեց։

—Կարելի է, պատասխանեց, չատ ճշմարտութիւն կայ ձեր ըսածին մէջ, թերեւս չէք սխալիր, բայց ձեր ընելիքը չը հաղորդեցիք ինձ։

—Շատ պարզ է բարեկամս, հոս չորսականները երկու հնդիկ գլխաւորներ պիտի կեցած ըլլան զոր կը ճանչնաք։

—Այո։

—Այս մարդիկը անհնարէր են թէ Լուիին և թէ ինծի, անոնք մեզի ապաստան տալ ըլլան։ եթէ, ինչպէս կը խորհիմ, Տօն Թատէօ ողջ է, կ'երդնում որ զանի պիտի գտնեմ։

Տօն Կէէկօռիօ յուզումով մը անոր նայեցաւ վարկեան մը և արցունքի երկու կաթիլներ փայլեցան իր աչքերուն մէջ։ Երիտասարդին ձեռքը բռնեց, ուժով մը սեղմեց զայն և ըսաւ անոր քաղցր ձայնով։

(Շարունակելի)

ՄԵՐ ՊԱՐՏԻԶԱԿԻՑ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ կը ծանուցանենք թէ, Գործակալ կարգած ենք Օննիկ էֆ. Տէր-Ներսէսեանը, որուն կրնան դիմել բաժանորդագրութեան և հաշիւներու կարգադրութեան համար։

ԸՆԹԱՑՔ ՆԱԽԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

Աշխատասիրութիւնը Գր. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ

1. Բնական, Քաղ. և Տնտեսական Համառօտ Աշխարհագրութիւն Ցարական Դասընթացքներու համար։ Գին 100 փարայ։

2. Բնական, Քաղաքական և Ռուսին. Աշխարհ. Մէջէն Դասընթացքներու համար։ Երկ. տպագրութիւն. Գին 4 ղրուշ։

3.— Բնական, Քաղաքական և Տնտեսական Աշխարհագրութիւն Բարձր Դասընթացքներու համար, Դրդ Տպագրութիւն.— Գին 6 ղրուշ։

Ուսումն. Խորհրդոյ Կրթական ծրագրին և մանկավարժական նորագոյն ուղիներուսոյց մէթոտներով պատրաստուած այն դասագիրքերը որոնք ընդհանուր գնահատութեան արժանացած են, կը գտնուին բոլոր գրավաճառաց և հեղինակին քով, և կը ծախուին չատ զուսացուցիչ դիպչերով։

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

Ս. Տ Ս. Մ Ն Ս. Բ Ո Ց Ժ

Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պին Պիր Զէհրին դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Խնամատիէ։ Տոզրամաքը փոդոց իր գրասենեակը։ Ամէն օր 3—11 դիմել Գալաթա, Պահչէ Գաբու, Պին-Պիր-Զէշմէն դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1,150 030 616 ՖՐԱՆՔ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387,440,000 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օրիոր, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ աղոց ու որբերու համար օրիոր մը, չաբաթական փոքր վճարումներով. — (Իւնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՒՆԱՆԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, այնպարիս ամէն կողմը և աղքատ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար չաբաթական փոքր վճարումով մը, որոնքն Մէկ ՖՐԱՆՈՎ Ապահովագրութիւն ՇՈՒՆԱՆԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, այնպարիս ամէն կողմը և աղքատ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար չաբաթական փոքր վճարումով մը, որոնքն Մէկ ՖՐԱՆՈՎ և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ընայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆԻ դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ. ի Պոլիս. — ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ. ԳԵՐՄ. ԿԱՑՍ, ՊՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՔԻԱՆ ՄԻՆԵՄ-ԳԱԼՂԱՆԵԱՆ

Պոլիս Դաբբրնբօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։

ՆՊԱՍՏԻՑ ՅԱՆԶՆԱԺՈՂՈՎԻՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ԴՈՒՐԲ

ԳԱԼԻԵՐԻՆԷ Ի ՀԱՅ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ՊԷՏՍ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Յօրինեց՝ Ռ. Ֆ. ՊԼԷՊԷՐԵԱՆ

Դ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Այս դասագիրքը՝ որուն մեր վարժարաններուն մէջ դասած ջերմ ընդունելութեան ապացոյցը եղած է Նախորդ երկու տպագրութիւններուն քիչ ժամանակի մէջ սպառիլը և չատնոց ի վեր երրորդին անհամբեր սպասուելը, այս անգամ վերջին տպագրութեամբ ի լոյս կուգայ։ Մէթոտը, որով աշակերտին ներկայացուած են թարգմանութիւնք հառուածները, կը դիւրացնէ առաջին դժուարութիւնները՝ իւրաքանչիւր նիւթերցուածի հետ տալով նաև բառերու նշանակութիւնները, տեղու բացատրութիւնները և դժուարին մասերու թարգմանութիւնները։ Քերականութեան և դժուարութեան համեմատ աստիճանաւորուած են կարդմներ, ու ՀԲՐ-քոյկին վերջը փոքրիկ բառարան մը դրուած է վերջին մասին ծառայելու համար։ Առաջին մասերու մէջ դրուած է նաև բառերու արտասանութիւնը։

Այս դասագիրքը՝ նոր տպագրութեան առաջարանին մէջ ցոյց տրուած եղանակին հետեւողութեամբ գործածուելով, կրնայ չատ օգտակար գործիք մը դառնալ ուսուցչաց և ուսանողաց ձեռքին մէջ։

Դրքին բոլոր իրաւունքը Պատ. Հեղինակին կողմէն վերանձնաբար նուիրուած է Նպաստից Յանձնաժողովոյ մասուկին։

Գինը զեղչուած է 3 ղրշ.։

Վարժարաններու զոհացուցչի զեղչ կը տրուի։

Կեդրոնատեղին է՝ Ա. ՊԻՊԷՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆԸՆ, Կ. Պոլիս, Պապ Ալի Ճասէսի, Թիւ 12 10—10

ԳՕԼԷԺ ՓՈՒԱՆՍԷ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՄԲ Պ. ԺԻԼ ՖՕՒՐԻ

Ցուանական երկրորդական վարժարան

Դասաւանդութիւն հայերէն լեզուի։

Վարժարանը պիտի ունենայ այս տարի առեւտրական և կառավարական պաշտօնատուն ու այլ դրասենեակի վարչական գիտելեաց (ուսուցի իսաթէ) նոր ճիւղ մը, յատուկ դասընթացքով

Բերդի վարժարանը պիտի բացուի Դշ. 10/23 Սեպտեմբերի։

Դատարդիրի (Մոտա) վարժարանը պիտի բացուի Բշ. 8/21 Սեպտեմբերի։

Արձանագրութիւնք պիտի սկսին Բշ. 25/7 Սեպտեմբերի։ 3—20

Տեր եւ Տնտրեց

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՅՍԷՐԵԱՆ

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի Գ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ, 1903 — 1904

Վարժարանս Ի Գ. տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ սեպտեմբեր 1ին։ Նորեկ աշակերտաց մուտքի քննութիւնները տեղի պիտի ունենան Օգոստոս 28ին և 29ին, իսկ դասերը կանոնաւորապէս կը սկսին Սեպտ. 1ին Բշ. գր։

Վարժարանս երկու տեսակ պայման ունի թոշակաւոր գիշերօթիկ աշակերտաց ընդունելութեան համար։ Պէտք է վճարել։

Ա. Միանգամայն Ցգամ. լիրա

Տարեթոշակ 20 օրմ. լիրա

Արձակուրդի տուրք 1 օսմ. լիրա

Ամէն տեսակ ծախք վարժարանս վրայ է։

Եւ կամ,

Բ. Առանց մուտքի, 12 օսմ. լիրա տարեթոշակ և 1 լիրա արձակուրդի տուրք, պայմանաւ սակայն որ աշակերտաց ծնողք հոգան իրենց զգեստի, կօշիկի, կարկտանքի, դասագրոց և դպրոցական այլ պիտոյից, մանաւանդ ամէն ինչ, ինչպէս գիշերօթիկ ծախքը, իսկ վարժարանս տայ մուտքդ ուսումդ և հոգայ լուացքի, բժիշկի և բաղնիքի ծախքերը։

Ցերեկեայ թոշակաւորները պարտին վճարել 6 օսմ. լիրա։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար ծնողք կամ պաշտպանք կրնան դիմել ի Կ. Պոլիս, Ազգ. Պատրիարքարանս կամ ի Կարին Վարժարանս Տեսչութեան։

Յառաջիկայ տարի նոր ձիրատարածներ չպիտի ընդունուին. այդ մասին տեղի ունենալիք ոեւէ դիմում առանց հետեւանքի պիտի մնայ։

Տեսչութիւն

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Կարին 28 Յունիս 1903

Ս ԲՐՈՎԿԲԷ

ՄԵԾԵՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴՈՐՄԱՐԱՆ

ԼՈՒՍԱՅԲ—ՍԲԴՈՒՆԿԻ ԵՒ ԳՕԼԱՅԻ

49 Բեռա Թագսիմ Վալիսի Զէտմէ փողոց 49

Կը ծանուցուի սրգոյ հասարակութեան թէ՝ հաստատուած է լուացքարդուկ և գօլայի գործարան մը որ բոլորովին նոր դրութեամբ կը պատրաստուի ազնուց և կանանց ամէն տեսակ գօլայի և արդուկի վերաբերեալ գործեր։

Ս Բրոկրէի նեռանարանն է՝ խնամի, մաքրութիւն, փայլուցանելիւ, արագութիւն

Մասնաճիւղը՝—Բէյօղ—Գրլանի դրան դարձակայ Ֆ. Մ. Ս-ի մէջ Կ. Պոլիս Թորգոմ, Սիրքէճի Իսնան պէյ Կառն թիւ 1։ Գալատիոյ Դերիգոր Սիրմէճեանց մատուցին սա Ցուցաց եկեղեցւոյն դէմ և Բազար եօլի փողոց նորաչէն փաւէրն կից իր բնակարանը։

Բերայի պաս. յանախորդներէն կը խնդրուի որ հանին հասցեներն իմացնել որպէս զի իրենց հաւատիչ ղրկուի։ 9—10

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիէ քեսին Լեզվախանէի թիւրքիէ եէվմը քէչաստանան պէրի կէսմէթարտիի ինթիզամ վէ տրգոթաման վէ իհտար օրնան քեսիֆեի կամվիլէնն խալիսիէթ վէ էհվէնիէթինան տօլայը չէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէնի օրուզ տիրելիրինէ նիւմանէթ մեմիսալ օլմազ չերէֆինի իպրրազ ֆիմիզ տիր. պու տրգոթամ վէ ինթիմամա մանզամ օլան թէհնարէթ վէ նէզաֆէթի մեսելէսի քի էճզախանէլէրէ այլ ալալ ղազարը էհէմմիյէթէ արէյնաճազ մէվմանտան պայլճասը տրբ. մամիզին միւսելլէմի վէ տէվարրը բէմմիլէնին տախի մուսատազ օլացաղ իէզրէ պուրասա քէմալը իլեհնարի տիր. պու կիսի պիր թէէնիսանէն ալ քէնիլիլէ չու խրտմամը միսալմանէնէ պիր իլավէի ինանմէթէ քեարի օլմազ իւզրէ եէվմը թէէնիսանէն չմամիէ զասար միւրաճաաթ խոէն պիլմիմիէ զուէֆայի խասիէկան մէհմանէն թէտավի իթարրիմէք վէ մուալէֆաթը լազմէ պախի քէզա պիլա իւմրէթ իթա խիլմէք էիպի էխթիյար օլնան ֆէտաքեարլըգլար նեղրբը արգաթա ալընանազ օլուր իսկ՝ պու էճզախանէնին խթիհնալը մէնֆաաթանան զիյասէ էէմհինմէք խրտմէք կիսի պիր ֆիքրը ինանմիէթբէրվէրի իւզէրինէ թէէնիսիխիրմիշ օլաուղը ռէբհայ թէտրին խէրխիրէթ չու թասատ օլրնան հիմէմթը մաքսութֆէնան նայի տիր քի պու էճզախանէ թարիղը թէրազգրատ գաթի սէբէպտաթ խէրէք, պու կինքի մերթէպէի իհրազ էյլէմիշ վէ պու ինիզատնան էրպապը միւրաճաաթը մէհմունիէթի վէ էմնիէթինի վէ սթրպապանը ասախի խօշնուսախնի ճէլպ էյլէմիշտիր։

Մէգքիւր էճզախանէսէ քեանֆէնի իլէ վէ էմրատա քեսբը իհթիսասը թատ էյլէմիշ մէշմիրը թրրպպա էէր կիւն էվգաթը մուանիէնէսէ հազրը պու լունաբզլարը կիպի զիհքիր ու իհնասէ մախասա օլուզ իւզրէ ալ մուայէնէքանէլէր մէվճուս տրբ. էճզախանէսէ պուլնան ալեաթ վէ էսէվիաթը ֆէնանիէսինն միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ ինկանէթ ալնիլմէյէ չանան օլան թանիլիանէ) իսէ ճանիպը հիւքիմէթը Սենիպէանն էվրօրատա ասգուզ ալնէ թանիլ իթարիլալքէն օնրա էլգ ալնա օլարագ քիմիակիք տիրլամասը իհրազ իլէ չէհրիմիզ ավանթի իթմիշ օլան Մէքքէպը թրպիթի Շահանէ քիմիակիր մուալիմէքանէսէ Տօքթօր Ամմոն Հիւսէյնի պէյին եէտը իգթիսար վէ քիֆայէթինէ թէսլիմ իսիմշ տիր. մուամիլէյին ֆէնոր թանիլանէ եգթիսարը պրէքանէ նասրլ մանիամ իսէ, էվրօրատատա օ տերէքէ մարուզ տրբ, նուամիլէյի պէ ալնը բնանատա մէքքէը թանիլի հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իհթիմալ իլէ պիքթանալը աթրպապան իհազար վէ պէնայէն ալէյն աթրպապայի մուամիլէհիմին իլէրինի պիր գաթ ատահ թէսնիլ իթմէքքան օլաուղը կիպի մէրի օլան մասէնի նէպաթի հէր նէվ մէվատոզ ատախի սուրէքը միւքէմմէլէալ թանիլ վէ իհազար իթմէքքան տիր։ 8—8

—Ես ձեր կարծիքէն չեմ, պատասխանեց Վալանթէն, չեմ կարծեր թէ տօն Թատէօ մեռած է, բայց բանտարկուած, այսինքն գերի բռնուած։

—Ինչ բան ձեզի այսպէս ենթադրել կուտայ, պօռաց տօն Կէէկօռիօ, որուն աչքը փայլեցաւ խնդոյն, ինչ ապացոյց մը ունիք։

—Դժբաղդաբար ոչ։

—Բայց անշուշտ պատճառ մը ունիք այդպէս խորհելու։

—Այո, պատճառ մը միայն։

—Ըսէք ուրեմն, բարեկամս։

—Բան մը որ այնքան անհաւանական պիտի երեւայ ձեզի թերեւս։

—Ըսէք սակայն։

—Էհ ուրեմն, քանի որ բացարձակապէս կ'ուզէք, պիտի խոստովանիմ թէ, նախազգացում մը ունիմ գաղտնի որ կ'ըսէ ինձ թէ մեր բարեկամը չէ մեռած, այլ Ամերիկաուէլին իշխանութեան տակ կը գտնուի։

—Ինչ բանի վրայ կը հիմնէք այս ենթադրութիւնը, դուք չատ խելացի մէկն էք և անհնարէր սիրտ մը ունիք։

—Այսպէս խորհելուս պատճառը ան է թէ, երբոր մեզի պաշարող հակառակորդներու չքշնամէն դուրս կ'ելնէի, Տօն Թատէօին բացակայութիւնը նկատեցի։

—Ան, այն ատեն ինչ բրիք։

—Ետ եկայ, Տօն Թատէօ բռնութեամբ կը կռուէր, պրոպայի որ ամուր կենայ։

—Ձեր ըսածը լսեց։

—Այո, որովհետև պատասխանեց ինծի։ Ես կրնամ ապահովեցի ձեզ ըսելով, անանկ ըրի որ վերջապէս գացի հոն ուր տեսած էի զինքը և նայեցայ որ հոն չէր, անհերեւութացեր էր։

—Ամէն ինչ հետեւցուցիք։

—Սա հետեւցուցի թէ իր հակառակորդները, որոնք չափազանց բազմաթիւ էին, պաշարեցին զինքը և տարին, որովհետև մեր բոլոր փնտռտուքներուն հակառակ դիակը չի գտանք։

—Ձէ՞ք կարծեր թէ զայն մեռցնեն